

NAŠA DĚDINA

ZPRAVODAJ OBCE
HLOHOVEC

ČÍSLO 2/2024
ROČNÍK XXVI.
Zdarma

www.hlohovec.cz

e-mail: obec@hlohovec.cz

Vážení spoluobčané, milí Lohovčani,
s potěšením vás vítám u druhého čísla našeho místního zpravodaje, které přichází právě před letními prázdninami. Léto je obdobím odpočinku, setkávání s rodinou a přáteli a užívání si dlouhých teplých dnů. Doufám, že si letošní léto užijete naplno a že vám náš zpravodaj přinese užitečné informace a inspiraci. Přeji vám krásné a slunečné prázdniny plné radosti a odpočinku.

Jaroslav Hajda a Marie Bartošíková

O dění v obci

O investicích a připravovaných záměrech

První část letošního roku se nesla ve znamení zvažování, příprav a povolování nových projektů, kterých je opravdu nemálo a pomalu si připadám jak onen pověstný brouk, který před sebou tlačí svou kuličku, na kterou se neustále něco nabaluje. Již jsme započali obnovu zpevněné asfaltové plochy u školy, která nově dostane povrch ze skladebné betonové dlažby. Do hodů bude hotovo. A taky cítím nejvyšší potřebu, abychom něco udělali s kuchyní a výčepem v kulturním domě. Už nad tím přemýšlíme delší dobu, k přemýšlení se přidali i další Lohovčani, kteří k tomu mají co říct a znají provoz podobných zařízení, přičemž ale je nutno si uvědomit, že provoz kuchyně v kulturním domě je poměrně specifický a vzniká spousta otázek. Každopádně svatba Jirky a Natky Drobiličových - kterým touto cestou gratuluji a přeji hodně štěstí na společné cestě životem - tak právě jejich svatba je takovým jakýmsi dalším impulsem, který mi říká, pojďme do toho. Rozhodně potřebujeme nové vybavení a to zejména slušnou myčku nádobí, protože umývat ty spousty talířů a skleniček bylo dle zúčastněných opravdu výživné. Další bolístkou je pomalé a zastaralé výčepní zařízení, o čemž

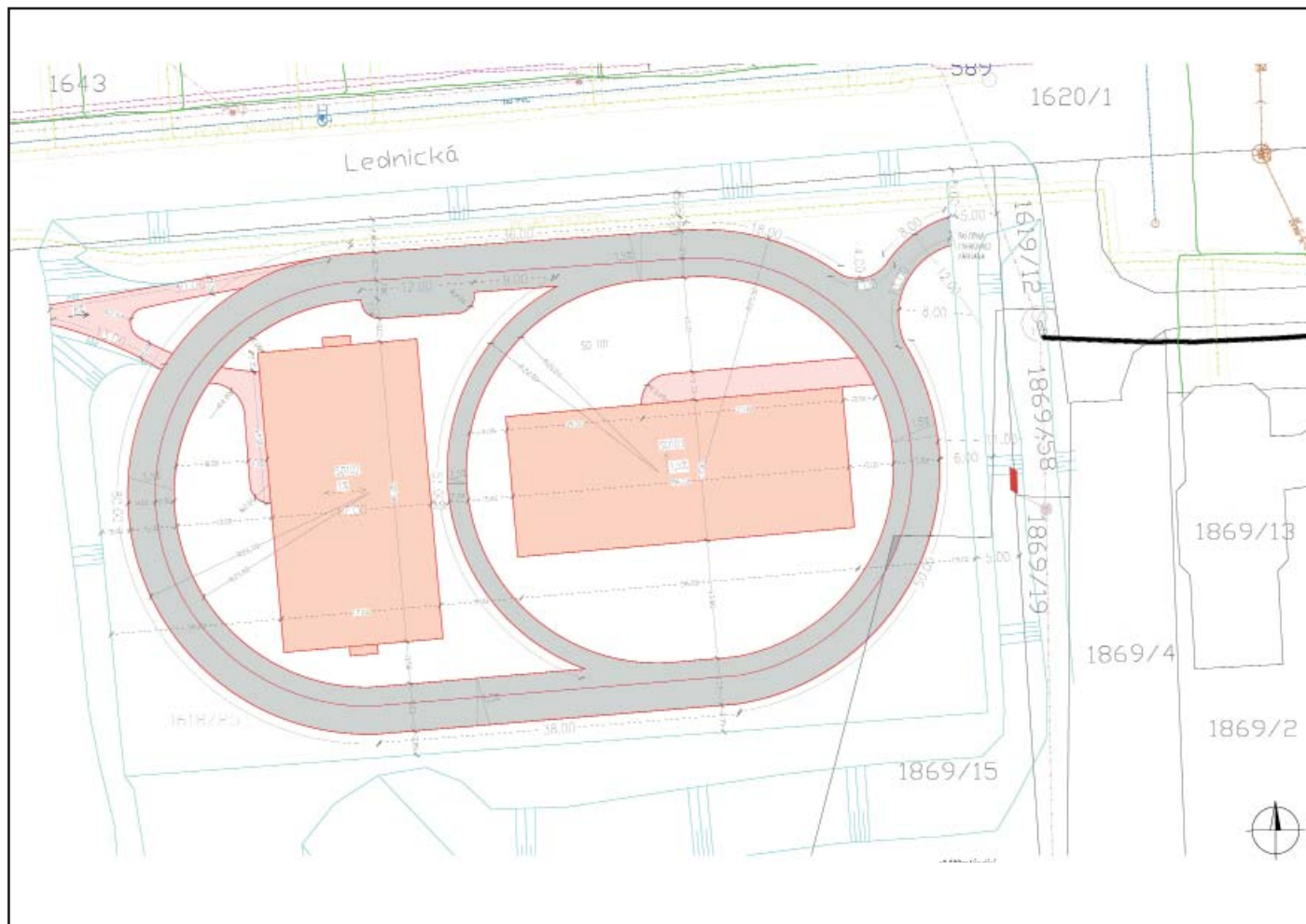
jsme se přesvědčili na Čarodějnickém gulášfestu, kdy se opravdu nestíhalo čepovat pivo. Chce to tedy nové výčepní zařízení, kompresor nahradit biogenem, nové trubky a rozhodně také chlazený sklad sudů, abychom pozvedli kulturu čepování piva u akcí v kulturním domě. Do finále se také blížíme s povolením in-line dráhy, skateparku a multifunkčního hřiště na bývalém škvárovém hřišti v areálu TJ Sokol Hlohovec na Lednické ulici. A věřím, že se konečně také rozběhne výstavba inženýrských sítí v lokalitách Za humnami a V trnkách, protože už jen čekáme na vydání stavebního povolení. Světlo na konci tunelu vidím také u revitalizace ulic Ke kostelu a Lípová, kde se konečně dokončuje upravená projektová dokumentace a kde zásadní roli hraje připravovaná kabelizace nadzemního vedení elektrické energie společnosti EG.D, která si tento záměr dala do investičního plánu na počátek roku 2025. Krom investičních projektů se snažíme optimalizovat některé provozní procesy, přičemž prvním krokem bylo vytvoření nového webu obce a převedení do redakčního systému společnosti Antee, na to navazuje aktuálně zkoušená automatizace rezervačního systému pro pronájmy kulturního domu a pokud se osvědčí, může mít i širší využití. Čeká nás také intenzivní

práce na zefektivnění odpadového hospodářství v obci, což považuji za holou nutnost, k čemuž bude potřeba součinnost každého z nás. Je potřeba dále snižovat produkci smíšeného komunálního odpadu, protože to vyžaduje zákon a zejména nás to stojí nemalé finanční prostředky, které by se daly využít mnohem lépe než za likvidaci odpadu.

O kultuře a společenském dění

Jak jsem avizoval v minulém čísle Naše dědiny, proběhlo poměrně velké množství kulturních a společenských akcí a o některých z nich si můžete přečíst na následujících stranách. Každopádně děkuji všem, kdo organizujete kulturní akce a snažíte se o kulturní dění v naší obci. A děkuji také všem, kteří na tyto akce chodíte a podporujete je. Rozhodně nechci, aby se obcí nesl duch nějakého soupeření a konkurenčního boje, o to opravdu nestojím a přijde mi to zbytečné. Rozhodně podporuji každou smysluplnou aktivitu a děkuji všem aktivním občanům. Nyní nás čeká období letních radovánek, užijte si ho dle libosti a na konci srpna se těším na společné setkání na hlohoveckých hodách, které určitě nikdo z vás nevynechá.

Jaroslav Hajda, starosta

Čarodějnický gulášfest

Poslední dubnový den patřil v naší obci prvnímu ročníku gulášfestu a protože v tento den se každoročně konají také slety čarodějnic, tak dostal přízvisko čarodějnický. Vaření se zúčastnilo 11 týmů a sice:

Veteránci - Veteránkův hovězí guláš
 Draci v hrnci - Dračí zvěřinový guláš
 Vy nám také - Tradiční hovězí guláš
 Bosorky z Moravoseedu - Moravoseed speciál
 Guláš parta - Hovězí
 Palengers - Tradiční Novozámocký
 Fotbalisti - Sportovní hovězí guláš
 JaHoDa Team - Guláš z vepřových líček

Pašáci - Zabijačkový
 Wolverin - Zvěřinový
 Veselá parta - Hovězí

Vítězem se dle hlasování návštěvníků stal tým Vy nám také, druhé místo patřilo Veteránkům a třetí skončil tým Draci v hrnci. Ve 20 hodin jsme zapálili čarodějnickou vatru včetně čarodějnice, kterou vytvořily děti z hlohovecké základní školy. Po celou dobu hrál k poslechu DJ Radex, což si užili zejména nejmenší návštěvníci, kteří za tónů veselé hudby tančili a skotačili až do konce velmi vydařeného dne. Děkujeme všem zúčastněným a těšíme se na další ročník této příjemné akce.

Jaroslav Hajda

Májové hodky

Už tradičně sa u nás v květnu konaly májové hodky, které slavíme na památku našeho původního patrona kostela, svatého Jana Nepomuckého. I přes nepříznivou předpověď počasí sa na nás usmálo sluníčko a celá paráda sa mohla odehrát pod širým nebem. Sraz proběhl u stárka Davida Žilky v bohatém počtu čítajícím dvacet jedna děvčat a devatenáct chlapců. U teho

nám do rytmu hrála DH Pivoňka. Díky vydatnému počasí byla hojná účast nejen krojovaných, ale také ostatních hostů. Lidé sa bavili, muzika hrála a starosti byly přeč. To dokazuje bujaré veselí, které trvalo až do bílého rána. Týmto bysme ještě chceli poděkovat všeckým, kdo nám byli během příprav nápomocni.

Josef Fabičovic

Slavnost Božího těla

Svátek Těla a Krve Páně – Boží tělo, jsme letos oslavili v neděli 2. června. Mše svatá začala až v 11:20 za deště. Naštěstí se potom vyčistilo a mohli jsme s průvodem vyrazit do ulic Hlohovce. Ke zpěvu nám hrála dechová hudba pod vedením Jakuba Vlka. Na trubky hráli synové všech tří bratrů Vlkových. Slavnosti se účastnilo i větší množství krojované mládeže. Kromě chlapců, kteří nosí korovičky, přišla i krásně nastrojená děvčata. Počasí vydrželo po celou dobu průvodu. Myslím, že náš nový pan farář byl spokojený s důstojnou oslavou tohoto svátku.

Marie Bartošíková

Hattrick „Stárka Podluží“ z Hlohovce

Podluží v písni a tanci je folklorní festival našeho regionu Podluží, který se tradičně koná první víkend v červnu ve Tvrdonicích. Je každoroční oslavou našich krásných tradic, vína, tance a zpěvu a letos se konal už jeho 69. ročník. Festival trvá 3 dny, ovšem nejdůležitější částí tradičně sobotního večera je soutěž o „stárka Podluží“, kde se přihlášení chlapci spolu každoročně utkají v tanečních disciplínách – hoši je, verbuňk a vrtěná. Nejlepší z nich se poté stane „Stárkem Podluží“.

Je to neuvěřitelné, ale potřeť za sebou se letos „Stárkem Podluží“ stal náš spoluobčan Karel Vlašic, vloni ještě student, letos už „pan učitel“ na zdejší ZŠ. Za celou dlouhou historii 69 ročníků se jen 7 šohajů podařilo zvítězit 3x a Karel patří mezi ně. Z Hlohovce pocházel v minulosti pouze jeden vítěz, a to Martin Vlk, který se stal „Stárkem Podluží“ v r. 1992.

K povinností každého „Stárka Podluží“ patří mimo jiné účast následující neděli při slavnostním průvodu obcí Tvrdonice a také na bohoslužbě v místním kostele. Jaké bylo nečekané a milé překvapení, když mši tam letos shodou okolností sloužili naši bývalí faráři Karel Janoušek a Gejza Veselý. Ti Karla Vlašice dobře znají z našeho kostela jako občasný varhaník.

„Stárek Podluží“ jako vítěz regionálního kola postupuje automaticky na festival do Strážnice, kde 29. června proběhne celostátní finále soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuň-

ku coby významného fenoménu zapsaného dokonce na seznamu Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva UNESCO. Tady v obrovské konkurenci postupujících finalistů regionálních kol z Horňácka, Strážnicka, Veselska, Uherskobrodsko, Kyjovsko, Uherskohradištska, Hanáckého Slovácka a Brněnska dosáhl náš Karel Vlašic v posledních 2 ročnících ohromného úspěchu, když se pokaždé umístil na 2. místě. A zaslouženě, protože „náš Kája“ je obrovský srdcař, který žije folklórem od svých předškolních let, kdy žádná příprava hodů odehrávající se naproti jeho rodnému domu se už tenkrát neobešla bez jeho účasti. Verbiřským figurám se učil nejenom odezíráním od šohajů z místní chasy, ale hlavně z videí svých podlužáckých vzorů, která si neúnavně přehrával pořád dokola. Verboval všude a pořád, při hrách s kamarády, při práci ve vinicích a dokonce i na plážích Jadranu, kam jezdil coby předškolák se svou babičkou Terkou. Jak symbolické pro potomka Chorvatů v zemi jeho předků!

Při letošním finále ve Strážnici mu budeme opět držet palce a děkujeme za vzornou reprezentaci naší obce Hlohovec, kde mu vyrůstá zdatný nástupce Ondra Novák. Ten letos rovněž reprezentoval Hlohovec ve Tvrdonicích, neboť zde vystupoval exhibičně, on totiž ve své věkové kategorii také vyhrává verbiřské soutěže na Podluží!

Kateřina Vlašicová - Flašková

Verbíři Podluží 2024

Hlohovecký kulturní program byl letos obohacený o mimořádnou akci. Poprvé - a snad ne naposled - se zde konala dětská verbířská soutěž. Protože jsme v ní měli dva tanečníky, místo konání se nabízelo.

Účast verbířů byla letos nižší, než tomu bylo v předchozích ročnících. V nejmladší a prostřední kategorii se předvedlo po třech soutěžících, v nejstarší pak pouze dva. Mělo to však své výhody. Každý verbíř odcházel spokojený, s pomyslnou plackou na krku a postupovým místem do národní soutěže v kapse.

Naši hlohovečtí kluci – Ondra Novák a Matěj Drobilič – si na domácím podiu vyverbovali první a druhé místo.

V sobotu 22. 6. 2024 je čeká finále soutěže dětských verbířů v Kunovicích. Vítězové budou mít možnost předvést svůj um na MFF ve Strážnici. Konkurence je ale veliká, tak jim držte palce.

Děkujeme obci Hlohovec za poskytnutí zázemí a občerstvení pro účinkující a také všem, kteří přišli kluky a folklór podpořit.

Alena Drobiličová

Ondřej Novák

Matěj Drobilič

Na Velikú noc

Dětský folklorní soubor Lohovecké děti letos po 4 letech obnovil tradici velikonočních vystoupení a uspořádal program v kulturním domě pod názvem Na Velikú noc. Děti si připravily pásmo s názvem Od zimy do

jara, které bylo plné pranostik a starých tradic, spojených s tímto obdobím, ať už to byla fašanková obchůzka a tanec „pod šable“, vynášení Moreny, hrkání nebo rócání. Letošním hostem byl soubor Hrozének z Bulhar, který

vystoupil s pásmem Na lúce. Součástí programu byl také velikonoční jarmark a velmi oblíbené dílničky, kde si děti mohly vyrobit spoustu výrobků s velikonoční tematikou.

Gabriela Hřebečková

Den dětí

Letos jsme den dětí oslavili v pátek 31. května. K obveselení dětí jsme tentokrát objednali animační program pro děti plný písniček a zábavy Veseluška. S dětmi tančily Berušky Barušky, sloník Toník a víly Veseluška a Zlobilka. Děti si s nimi mohly také zahrát různé hry. Paní učitelka Marie Sheargold s asistentkami malovaly dětem na obličeje,

o což je vždy velký zájem. Protože nám tentokrát počasí nepřálo, program se musel uskutečnit v kulturním domě. Venku si mohly prohlédnout hasičské vozy, se kterými přijeli hasiči z Valtic. Zpočátku bylo dětí v sále poskrovnu, ale později se sál zaplnil a děti se pěkně pobavily.

Marie Bartošíková

Divadélko pro děti

V neděli 16. června jsme mohli na patnáctce vidět hudební pohádky pro děti, se kterými přijelo dětské kočovné divadélko Kyjov Lidičky. Zahráli a zazpívali Poštáckou pohádku, O draku

zpěváku a P(r)opletenou pohádku. Všichni účinkující krásně zpívali i hráli. Na závěr vystoupily Lohovecké děti s pásmem U kolébky, které věnovaly tatínkům, kteří v neděli slavili svůj svátek.

Na dvoře patnáctky se sešlo hodně diváků, kteří odtud mohli odcházet s pocitem krásně stráveného nedělního odpoledne.

Marie Bartošíková

Dětský karneval

Dne 17. února 2024 proběhlo v naší obci karnevalové veselí!

Během karnevalu jsme uspořádali různé soutěže a proběhla přehlídka masek. Objevili se princezny, čarodějnice, víly, klauni, supermani, indiáni, zvířátka a mnoho dalších. Zatančili nám žáci ze 4. třídy, vystoupila skupina Street Dance se svým programem a dokonce jsme měli

i gymnastickou ukázkou se švihadly. Všichni tančili Makarénu a Ptačí tanec, tancovali ve dvojici s míčkem mezi hlavou, tancovali, tancovali a zase tancovali. Nechyběla ani bohatá tombola. Děkuje všem, kteří do ní přispěli! Odpoledne se vydařilo a děti si užily hodně zábavy.

Marie Sheargold

Zprávy ze školy a školky

Co se děje ve školce

V uplynulém období si děti v naší mateřské škole užívaly spoustu zábavných i vzdělávacích aktivit. Jakmile se příroda začala probouzet, chodili jsme pozorovat rašící rostliny, pozorovali jsme hmyz a různé živočichy a povídali si o jejich užitečnosti pro celou rostlinnou i živočišnou říši a pro život na Zemi.

Koncem dubna jsme se všichni proměnili v čarodějnice a čaroděje a užili si pravý čarodějnický rej.

Uspořádali jsme jarní zahradní slavnost a pozvali na ni maminky a tatínky. Na příjemném odpoledním setkání na školní zahradě nechybělo ani opékání špekáčků.

Uspořádali jsme si školkové „májové hodky“ se vším, co k nim patří....dětí pekly koláče, tancovaly, verbovaly....celoročně vedeme děti k úctě k našim tradicím a hodky k nim rozhodně patří.

Den dětí jsme oslavili týdnem plným dětských radovánek.

Navštívil nás pan Grandič se svým loveckým psem a povídal si s dětmi o práci myslivců, o tom, jak se celoročně starají o zvířata ve volné přírodě.

Další den jsme se vydali do Lednice na hasičskou stanici, kde se děti dozvěděly spoustu zajímavého o práci hasičů a prohlédly si všechnu potřebnou techniku a vybavení. A pak jsme si stihli ještě i zajít zamlsat....zmrzlina nám v horkém dni došla náramně vhod.

Středa patřila sportování – starší děti se utkaly na olympiádě školek v centru 4all ve Valticích s týmy okolních školek a mladší děti si zase užívaly sportovních aktivit na školní zahradě.

Ve čtvrtek jsme se vydali na indiánskou stopovanou....cestou děti splnily všechny připravené úkoly a nakonec našly ztracený poklad ukrytý v loupežnickém doupěti.

V pátek nás čekal krásný výlet na zámek do Milotic....z dětí se rázem staly princezny

a princové v krásných šatech a byli jsme pozváni na návštěvu k paní hraběnce na zámecský ples. Samosebou si děti musely nejprve natrénovat zdvořilostní návyky a chlapci absolvovali lekci šermu. Zvládli to všichni skvěle a z výletu jsme byli nadšení!

V dalším týdnu si děti s velkou chutí zatančily v rytmu afrických bubnů....společná akce s dětmi ze základní školy byla parádní a my dospělí jsme jen žasli, s jakou chutí si děti užívaly tance.

Teď nás ještě čeká zahradní slavnost, kde se zároveň rozloučíme s dětmi odcházejícími po prázdninách do 1. třídy základní školy.

A potom....léto budiž pochváleno, budeme se věnovat hrám s vodou a sluníčkem, než se dveře naší školky zavřou a budeme si užívat zasloužených prázdnin, klidu a odpočinku od rušného kolektivu.

Přejeme všem krásné léto!

Zdeňka Hajdová

Děti si zatančily v rytmu afrických bubnů.

Mladší děti se věnovaly olympijskému zápolení na naší zahradě.

Na zámku v Miloticích se z dětí staly princezny a princové....

Indiánská stopovaná - děti plnily různé úkoly a nakonec našly poklad!

Na exkurzi v hasičské stanici

Z olympiády školek si děti přivezly několik medailí.

Co se děje ve škole

Školní rok se pomalu chýlí ke svému konci a na dvanáct žáků z první třídy čeká závěrečné vysvědčení. Jaké asi bude? Na tento okamžik se všichni prvňáčci nesmírně těší. Mají za sebou první rok školy. Všichni se naučili číst, psát a počítat, spolupracovat mezi sebou, naučili se dodržovat třídní pravidla a zvykli si na nové každodenní povinnosti. Vedle naučených znalostí považují za stejně důležité u žáků jejich sociální dovednosti. Žáci potřebují kamarády. K tomu, aby si je dokázali najít a udržet, potřebují umět spoustu důležitých věcí – naslouchat, dělit se, pomáhat si nebo umět si vyřešit společné konflikty mezi sebou. Připravují se tak na běžný život ve společnosti a následně v pracovním procesu.

Výuka je tak všestranná. Aby učení nebylo jen mučení, pokouším se do výuky zařazovat i zábavnější činnosti, při kterých si hrajeme a užijeme si nějakou tu legraci. Zúčastnili jsme se mnoha mimoškolních vzdělávacích aktivit, mezi ty poslední patří například návštěva olomoucké zoologické zahrady na Svatém kopečku nebo Tematické zahrady – Labyrint přírody a ráj zahrad vysoké školy v Lednici. Velkou výhodou pro naše žáky je rovněž výuka anglického jazyka od 1. třídy, kterou mají žáci v rámci vyučování zcela zdarma. Výuka angličtiny od 1. třídy je naší dlouholetou tradicí.

Všichni prvňáčci zvládnou uchopit knihu a přečíst si sami krátkou pohádku.

Malým čtenářům přeji, ať s chutí objevují kouzlo knih a příběhů v nich schovaných, ať knihy berou nejen jako zdroj zábavy, ale i poznání.

Milí rodiče, až budete přemýšlet, čím odměnit svého prvňáčka za vysvědčení, hezká kniha nebo průkazka do knihovny je určitě ta správná volba.

Krásné a slunečné prázdniny všem!

Elena Jankovičová, třídní učitelka 1. třídy

Když mamuti táhli Brnem

Dne 21. března jsme navštívili v rámci vlastivědné exkurze s názvem „Když mamuti táhli Brnem...“ pavilon Anthropos v Brně. Vzhledem k tomu, že jsme se o nejstarších dějinách osídlení Moravy učili, moc jsme se na výlet těšili.

V rámci exkurze jsme navštívili atraktivní výstavu obrazů Zdeňka Buriana, která byla obohacena o trojrozměrné exponáty, které jsme si mohli tzv. „osahat“. V druhé části exkurze nás čekala komentovaná prohlídka, během které jsme se dozvěděli mnoho nových informací. Nadchly nás i originály mamutích zubů a klů a samozřejmě model mamuta v životní velikosti- 3,5m vysoký, provázený mládětem. Dokonale jsme si také zapamatovali příběhy lovení mamutů.

Exkurze se nám velmi líbila, utvrdila nám poznatky, které jsme získali ve vyučovacích hodinách vlastivědy.

Žáci čtvrtáci- ZŠ Hlohovec

Vítání léta u Čechových

Slavnost „vítání léta“ u rodiny Čechových už se za ta léta stala pěknou tradicí.....manželé Jana a Martin Čechovi, kteří žijí se svými čtyřmi dětmi v Dědině nahoře „u Floriánka“, každoročně pořádají tuto krásnou akci pro kamarády svých dětí z mateřské a základní školy a pro jejich rodiče. Nejinak tomu bylo i letos. Vzrostlé stromy na zahradě Čechových poskytovaly přítomným hostům v horkém dni příjemný chladivý stín (jaký „neumí“ žádná pergola), pro děti byla připravena spousta materiálu na tvořivou zábavu a děti si pak rády odnášely domů vlastnoručně vyrobená přírodní mydélka a různé šperky. Skákací

hrad byl jako vždy ohromnou atrakcí a po řádném vydovádění se děti mohly poválet a pohrát v típi. Velmi zábavným a veselým kulturním zážitkem pro všechny přítomné bylo „divadelní představení“ – hudební pohádka O Budulínkovi v podání samotných Čechových.....Budulínek (v podání tatky Martina), pojídací hrášek, byl vskutku kouzelný....bavily se děti i dospělí a i sami „herci“.

K dobré náladě přispěla i spousta dobrot, výborné domácí bylinkové limonády, tatínek paní Jany se ujal role sklepmistra v jejich malém útulném sklípku. Sousedka paní Šárka Suchánková přispěla mísou „lohovské-

ho“ salátu a horou řízků....bylo zábavné pozorovat pobíhající děti, s jakou chutí ukusují řízky jen tak „z ruky“.....darovaný řízek je prostě ten nejlepší!

Milí Čechovi, patří vám hluboký obdiv za vaši pohostinnost a vstřícnost, za pohodu a krásnou přátelskou atmosféru, kterou dokážete u vás pro své hosty vytvořit. Nejlip to celé asi vystihuje věta jedné z návštěvnic – „bylo to moc fajn, ta pohoda....já jsem si tam tak odpočinula!“ (zatímco vy jste asi večer padli únavou).

Děkujeme.

Zdenka Hajdová

Výuka informatiky na ZŠ Hlohovec v novém hávu

Od školního roku 2023/2024 se napříč základními školami v České republice vyučuje nová informatika. Adjektivum nová v tomto případě povahu změny přesně vystihuje, neboť se zaměření předmětu ubírá jiným směrem než doposud. Novelou je, že se informatika vyučuje již od 4. ročníku. Kompetence ovládat digitální zařízení se infiltrovalo do jiných výukových předmětů. Prakticky to znamená, že žáci v rámci základních předmětů jako matematika nebo český jazyk vykonávají řadu úkolů pomocí počítače nebo tabletu, takže si schopnost ovládat tato zařízení osvojí tímto způsobem a v informatice se můžeme zaměřit i na další činnosti.

Jde zejména o rozvoj informatického myšlení, využívání různých metod a postupů k vyřešení konkrétního úkolu a pochopení principu digitálních zařízení.

Výukový obsah je rozdělen do čtyř oblastí, z nichž většina má také přesah do jiných předmětů, zejména jde o spojení informatiky a matematiky. První oblast zahrnuje data, informace a modelování. Žáci se učí orientovat v různých tabulkách, grafech a jiných modelech, aby následně uměli jednoduše určité informace rozřadit podle daného kritéria. Další oblastí algoritmizace a programování, ve které pracují s několika dětskými programovacími jazyky a sestavují postupy a cykly tak, aby splnili úkoly. Škola pro tyto účely pořídila tři

sety robotů, kteří jsou programovatelní a žáci tak mohou vidět plody své teoretické práce prostřednictvím realizace úkolu robotem. V další oblasti se žáci seznamují s různými informačními systémy a jejich prvky. Poslední oblast se konečně věnuje samotným digitálním technologiím, v rámci kterých se žáci učí používat zařízení bezpečně a efektivně a dále se seznamují s pojmy jako například hardware a software.

Veškeré činnosti jsou vyučovány formou aktivní a hravou. Důraz je kladen na to, aby žák experimentoval a na správný postup přišel svépomocí s manažerskou pomocí učitele.

Karel Vlašic

Odpadkobraní

Tak jako každý rok i v letošním roce naše škola pořádala 15.4. v rámci Dne Země akci Odpadkobraní. Všechny třídy se s nadšením zapojily pod vedením svých paní učitelek a pana učitele do úklidu obce. Žáci sbírali odpadky po celé obci velmi svědomitě a poctivě.

Je vidět, že občanům Hlohovce záleží na čistotě a pořádku ve své obci a svým příkladným chováním a přístupem se tak stávají dobrým vzorem svým dětem. Chtěla bych také poděkovat zaměstnancům obecního úřadu za odvoz nasbíraného odpadu. Akce se i přes nepřízeň počasí zdařila.

Mgr. Sylva Dubinová.

Závěry z inspekční činnosti v mateřské i základní škole

Ve druhé polovině ledna k nám zavítala Česká školní inspekce se sídlem v Brně. Jednalo se o řádnou pravidelnou kontrolu průběhu a výsledků výchovy a vzdělávání v základní i mateřské škole. Všichni zaměstnanci a také žáci a děti byli pod zorným úhlem čtyřčlenného týmu inspektorů. Nebyla to lehká pozice, ale všichni jsme na prahu nového roku 2024 ukázali, že k pedagogické práci přistupujeme zodpovědně a dovedeme žáky správně nasměrovat na jejich cestu napříč celoživotním vzděláváním.

Kontrola byla zaměřena na několik oblastí. Správnost čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, vyúčtování účelových dotací, dodržování platných zákonů a školských předpisů, materiální i personální zabezpečení výuky, dodržování školního vzdělávacího programu a hlavně celková úroveň a výsledky vzdělávacího procesu včetně činnosti školní družiny jako zájmového vzdělávání, které plynule navazuje na výuku.

Inspekce ocenila bezpečné a klidné pracovní prostředí v základní škole, které je za-

jišťováno pozitivní a otevřenou partnerskou komunikací pedagogů s třídními kolektivy. Pozitivně hodnocen byl způsob práce s žáky, kteří dokázali pracovat samostatně, ve skupinách, ale také v centrech aktivit, prezentovat svůj názor před spolužáky nebo diskutovat při čtenářské besedě. Ve výuce nové informatiky všichni vhodně využívali v průběhu vzdělávání digitální techniku, uměli z nabídky vybírat vhodné úkoly k procvičení informatických dovedností a ve výuce zaměřené na kódování byli cíleně vedeni k užívání zařízení a aplikací

jak ve škole při učení, tak i v běžném životě. Žákům jsou nabízeny různé zdroje, obrazové modely, schémata, tabulky, diagramy, střídání různých metod práce, zajímavá prezentace učiva, projektové vyučování i spousta aktivit a exkurzí doplňujících výuku, to vše bylo inspektory velmi oceněno.

V mateřské škole byla jako příkladná označena pestrá vzdělávací nabídka, efektivní individuální práce podle potřeb dětí, empatický a vstřícný přístup učitelů, vytvářející příjemnou atmosféru, i spontánní či řízené aktivity, které nenechávaly žádné dítě pasivní. Dětem byly nabízeny činnosti, které je bavily a rozvíjely jejich potenciál v různých oblastech. Během činností byly podporovány pohybové dovednosti, jemná i hrubá motorika, grafomotorika, prostorová orientace, rozvíjena předčtenářská gramotnost a také samostatnost dětí při rozhodování se. To vše zajímavým způsobem se spoustou pomůcek, s využitím nových herních koutů i venkovních prostor nádherné environmentální zahrady, kterou nám může kdekdo závidět.

Závěry ČŠI obsahují následující silné stránky:

- Promyšlený systém řízení školy, jednotné nastavení pravidel organizace, plánování a vyhodnocování pedagogického procesu vytváří kvalitní podmínky pro vzdělávání a naplňování koncepčních záměrů.
- Materiální a prostorové podmínky vytvářejí estetické a podnětné prostředí pro realizaci školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání.
- Vedení školy vytváří podmínky pro otevřené vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání a dalšími sociálními partnery, což umožňuje obohacování vzdělávací nabídky a napomáhá udržovat tradici školy.
- Pestrá vzdělávací nabídka podporovala u dětí a žáků samostatnost při rozhodování a umožňovala osobnostní rozvoj dětí podle jejich možností, schopností a zájmů.
- Promyšlené propojení výuky s reálným světem napříč vzdělávacím procesem, včetně

nabídky projektů a exkurzí, pomáhá žákům chápat souvislosti a napomáhá k jejich sebezapojení do vlastního procesu učení.

Závěry z inspekce jsou obsaženy v Inspekční zprávě, která je vyvěšena na internetových stránkách ČŠI i stránkách naší školy, kde na ni můžete nahlédnout.

Současným trendem je příliš mnoho odkladů povinné školní docházky, které jsou uděleny na základě žádosti rodičů a doporučení školského poradenského zařízení. ČŠI a MŠMT však chtějí počet odkladů radikálně omezit a kladou důraz na tzv. diferenciaci výuky, která souvisí se zadáváním práce s různou úrovní obtížnosti. Snahou je, aby každý žák měl možnost zažít úspěch v běžné výuce, i ten, který je dosud v jisté z oblasti nevyzrálý, ale přesto do školy nastoupil bez zbytečného odkladu. V oblasti diferenciace se budeme i nadále intenzivně vzdělávat, abychom co nejlépe vyhověli požadavkům různorodých třídních skupin, a věřím, že i v naší obci bude brzy odkladů ubývat.

Mgr. Hana Müllerová, ředitelka školy

Sport

Ohlédnutí za fotbalovou sezonou přípravek

Přípravku U11 a U7 během uplynulé sezony čekalo více jak 20 turnajů proti stejně starým výběrům našeho okresu. Úvodní tréninky se uskutečnily již koncem srpna minulého roku a turnaje začaly v polovině září. Po počátečních nezdarech a zvýšeném úsilí v tréninku (přidány běhy pro zvýšení kondice malých fotbalistů) se dostavily i výsledky. Mladší příprava se zápas od zápasu zlepšovala a v závěru podzimní části dokonce prošla turnajem se samými výhrami. Starší příprava po prvotním kolísání ukázala, že taktéž fotbal hrát umí a dosahovala uspokojivých výsledků s velmi cennými výhrami.

Po krátké pauze jsme opět začali trénovat, tentokrát v hale v Lednici. Od ledna do dubna dvakrát v týdnu naši fotbalisté a fotbalistky vyzkoušeli svoji obratnost, výdrž a různé dovednosti, které byly vždy zakončeny halovým fotbalčkem. I přes několik šrámů jsme vše přečkali bez úrazu. Účast byla velmi solidní 15 až 22 fotbalistů a fotbalistek.

Od dubna jsme opět na hřišti v Hlohovci a začal zase kolotoč turnajů. Stejně jako na podzim se naši svěřenci potřebovali nejdříve rozkoukat a poté i výsledky, a hlavně předvedená hra snesou určité měřítko a srovnání.

Turnaje, které se konaly v neděli dopoledne vždy nesou určité úskalí. Prošli jsme si sněžením, horkem i deštěm, a právě proto děkujeme rodičům za pomoc při dopravě a taky za součinnost během turnajů. Téměř každou neděli naši fotbalisté nastoupili proti 6 soupeřům (Lednice, Velké Bílovice, Hustopeče, Velké Pavlovice, Zaječí, Novosedly, Břeclav, Dolní Dunajovice, Šitbořice, Hrušky, Moravská Nová Ves, Břeží ...). Pěkná atmosféra s velkou návštěvou nás nutí k zamyšlení, jestli tento turnaj nepořádat i u nás a prezentovat i náš areál. Snad se nám to podaří a doufáme že i v nových dresech o které se nyní snažíme a budou více odkazovat na Hloho-vec.

Kdo by se chtěl zapojit trénujeme v úterý a ve čtvrtek od 16:00 v areálu fotbalového hřiště SOKOLU HLOHOVEC.

Všem fotbalistům a fotbalistkám přejeme méně stesků, porážek i faulů ale hlavně chuť, zápal a nadšení do dalších tréninků a zápasů.

*Za SOKOL HLOHOVEC
Martin Křen
a Roman Jungmann*

O sestupu se rozhodne jinde

Po neúspěšné loňské sezóně, kdy jsme byli poslední družstvo, které nesestupovalo, jsme očekávali, že se boje o záchranu letos vyhneme, opak byl pravdou. V tabulce se pohybujeme na předposledním místě, což by na záchranu stačilo, neboť je pouze jedna třetí třída. Takže by padal pouze poslední, na kterého máme velký náskok. Zamíchat kartami může Břeclav svým sestupem z divize, což by se pak odrazilo až v našem okrese. Budeme jim držet palce, aby se zachránili.

Jarní výsledky

Hlohovec – V. Pavlovice B / Starovičky	1:0	Dolák
Mikulov – Hlohovec	4:1	Wald
Hlohovec – Podivín	3:0	Wald-2x, Svoboda
Mor. Žižkov – Hlohovec	5:3	Dolák, Škaloud, Garčic
Hlohovec – Hustopeče	0:2	
Křepice – Hlohovec	9:1	Candigliota
Hlohovec – Přibice	1:2	Juřena
Ivaň - Hlohovec	7:2	Lakatoš, Škaloud
Hlohovec – Bořetice	4:3	Trpišovský J., Dolák, Papež, Juřena
Nosislav – Hlohovec	1:0	
Hlohovec – Lednice B / Přítluky	2:7	Škaloud, Candigliota
Charvátská Nová Ves – Hlohovec	2:3	Garčic, Juřena, Candigliota
Kobylí – Hlohovec	0:3	Lakatoš, Dolák, Pekárek

Výsledky B mužstva

Kostice B – B	4:0
B – Zaječí B / Rakvice	1:3
Klentnice – B	8:0
B – Bulhary / Lednice C	1:3

Celou soutěž jsme odehráli s velkým počtem hráčů, ne však v optimální sestavě. Byli kluci, kteří tomu dali málo, někteří zase více. V mnoha případech jsme měli vyloučené hráče zbytečně za slovní kritiku, bylo na nás kopáno mnoho penalt atd. Nemůžeme se však vymlouvat na okolí, vlastní příčinu výsledků je potřeba začít hledat vždy u sebe. Takže je potřeba zlepšit přístup a bude lépe.

B – Kobylí B / Vrbice	2:3	Wald, Koryčánek
Velké Pavlovice C – B	5:1	Riabokobyla
B – Břeží / Novosedly B	0:2	
Perná – B	4:3	Papež-2x, Škoda
B – Pavlov	1:1	Molčík

Gymnastická sezóna podzim 2023 – jaro 2024

Podzimní sezóna moderních gymnastek je o společných skladbách. Ta letošní vyšla Tina a její skupince přímo na výbornou. Holky jsou super parta a sestava jim šitá na míru slavila úspěch. Jak prohlásila jejich hlavní trenérka paní H., kam holky přijely, tam vyhrály. Zaslouženě si vybojovaly za podzim 5x zlato a nominovaly se na vrchol sezóny, a sice na finále Českomoravského poháru do Prahy. Děvčata byla nejlepší a vybojovala si zlaté medaile.

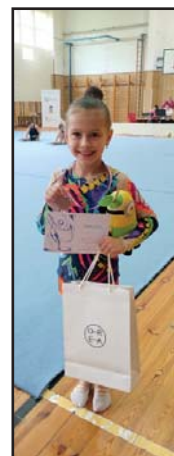
Jarní sezóna je pro některá děvčata těžší v tom, že závodí každá sama za sebe. Letos na jaře to sice „necinkalo“, ale i tak se Tina v obrovské konkurenci určitě neztratila. Závodila v kategorii s o rok staršími. V každém závodě bylo zapsáno v každé kategorii kolem 20 až 30 závodnic. Tina vždy skončila v první desítce a odměnou jí byla nominace na Mistrovství republiky konané v Praze, kde se umístila na krásném 8. místě z celkových 25 nejlepších gymnastek z celé České republiky.

Spolu s Tinou cvičí i Sofinka Jungmannová, která měla také velmi úspěšnou sezónu. Odměnou jí bylo několik medailí. Závodní sezóna je za námi. Trošku si odpočineme a koncem srpna holky čeká soustředění, kde začnou s nácvikem nových společných skladeb na podzimní maraton. Jen tak dále děvčata...

Veronika Radkovičová

Sofinka

Tinka

Romana Škodová

O tom, že máme v Hlohovci spoustu nadaných a šikovných dětí, které se věnují sportu, se můžeme přesvědčit na každém kroku. Nedávno jsem se dozvěděla o Romance Škodové, která hraje kuželky za TJ

Lokomotiva Valtice. Tato třináctiletá dívka hraje kuželky od svých osmi let. V rámci soutěže mládeže Poháry mladých nadějí se v minulém roce mladší žáci umístili na prvním místě v celostátní soutěži. V letošním roce Romanka získala páté místo v soutěži starších žáků na soutěži v Olomouci a první místo na mistrovství Jihomoravského kraje starších žákyň v Ratíškovících. 27. a 28. dubna se uskutečnilo mistrovství republiky v Po-

děbradech, kde soutěžilo 28 nejlepších hráčů z celé republiky, mezi nimiž Romanka Škodová získala třetí místo.

Kuželkářský oddíl TJ Lokomotiva Valtice je jediným kuželkářským oddílem v okrese Břeclav. Jeho předsedou je pan Zbyněk Škoda. V minulosti se tomuto sportu věnovala řada dospívajících z Hlohovce, takže nás těší stálý zájem ze strany mládeže.

Marie Bartošíková

Zlatá tretra Ostrava

Dne 2.5.2024 se náš syn, Radek Zajíc, probíjaval ze základního kola Čokoládové tretry probíhajícího v Břeclavi, jako semifinalista do Ostravy, kam postoupil v disciplíně "hod raketkou". Jednotlivých kol v české a slovenské republice (celkem dvanácti), se zúčastnilo na 5000 malých sportovců do jedenácti let.

V pondělí 27.5. jsme odjízďeli do Ostravy s vírou v ten nejlepší výsledek v těžké konkurenci starších závodníků.

Ve zkratce tedy shrnu průběh semifinálového klání. Počasí atletům přálo a fanoušci (rodiče a někteří sourozenci), vytvořili skvělou atmosféru.

Náš syn nastoupil do závodu spolu s dalšími čtyřiatřiceti soupeři. Že neskončí poslední jsme věděli, ale že se probíje až do úterního finále mezi čtyři nejlepší, jsme opravdu nečekali!

Z postupující čtveřice byl nejenom nejmladší, ale také jako jediný zástupce ČR.

V tento den jsme z Ostravy odjízďeli s pocitem úspěchu a záplavou štěstí.

V úterý jsme do Ostravy tedy vyrazili podruhé. Tentokrát ale s " pořádnými nervama ".....FINÁLE !!!

Naštěstí náš atlet byl v naprostém klidu. Do finále nastupoval s předsevzetím pokořením osobního rekordu.

Což se mu také podařilo.

Určitě tomu dopomohla také početná divácká kulisa, která přišla podpořit naše i světové sportovce na Zlatou tretru a jejího fandění si užívali i naši malí sportovci.

A jak to tedy dopadlo? Závodníci měli celkem šest pokusů a my z tribuny mohli jen přihlížet, jak se Radkovi bude dařit. A zadařilo se !! Svým čtvrtým pokusem se dostal na druhou pozici a tu už si uhájil až do samotného konce.

Z Ostravy tedy odjízďíme s druhým místem, novým osobním rekordem 45,25m a pocitem neuskutečného štěstí.

Radka sport a pohyb jako takový velmi baví a plánuje se do Ostravy příští rok vrátit!

My však již jediné s platíčkem Lexaurinu.

Kamila Zajícová

Přírodní pokladnice Kamenice u Hlohovce: Tajemství orchidejí

S přibývajícím teplem dny se nám nabízejí stále více příležitostí zaposlouchat se do hlasů přírody, které nám vyprávějí o kráse našeho okolí. Tentokrát vás zveme na výlet do přírodní památky Kamenice u Hlohovce. Tato malá přírodní památka o rozloze 2,9 ha, uprostřed zemědělských polí, připomíná malou pokladnici plnou přírodních pokladů. I když si mnozí možná myslíte, že toto místo znáte jako své boty, věřte mi, má spoustu zajímavostí, které je stále možné objevit.

Podloží přírodní památky Kamenice u Hlohovce tvoří organodentritické a písčité vápence. To znamená, že pod zemí, na které stojíme, jsou usazeniny, které v sobě ukrývají fosilie mořských živočichů a rostlin z třetihor. Tyto vápence jsou jako stránky staré knížky, která nám vypráví příběhy o životě, který se tu odehrával před mnoha miliony lety. V současné době je přírodní památka útočištěm pro mnoho druhů rostlin a živočichů. Během terénních průzkumů bylo zaznamenáno 235 druhů cévnatých rostlin, z nichž 11 je zvláště chráněných. Jednou z těchto zvláště chráněných rostlin je i hlaváček jarní (*Adonis vernalis*), který řadu z nás láká na jarní procházku.

Věřili byste mi, kdybych vám řekla, že můžete v Kamenici narazit i na orchideje? Ano, je to skutečně tak! Od těch, které zná-

me v květináči ze zahradnictví, se ale velmi liší. Tato orchidej nese název vstavač vojenský (*Orchis militaris*). Můžeme ho najít v Českém středohoří, Českém krasu, Polabí, na jihu a jihovýchodě Moravy, a především v Bílých Karpatech. V České republice patří mezi kriticky ohrožené druhy rostlin. Kriticky ohrožený druh je druh organismu, který je ve velmi vážném ohrožení vyhynutí. Pokud tedy na vstavač vojenský (*Orchis militaris*) narazíte, rozhodně jej netrhejte! Vyskytuje se na teplých a osluněných stanovištích, jako jsou například louky s řídkými křovinami, nebo světlé lesy s vápencovým podložím. Kvete od května do června, kdy na vrcholu lodyhy vyrůstá válcovité květenství růžové, až načervenalé barvy. Zajímavostí těchto květenství je, že pokud se podíváme na jednotlivé květy velmi zblízka, zjistíme, že mají tvar nahatého panáčka, nebo také vojáčka s přilbou. Při ideálních podmínkách vstavač vojenský může na výšku dorůst až 50 cm. V Kamenici na něj ale narazíte pouze jako na malého trpaslíka, který se dorůstá sotva 15 cm. Tato rostlina je nejvíce ohrožena zarůstáním svých stanovišť křovinami. Proto i v přírodní památce Kamenice probíhá pravidelný management, který zahrnuje likvidaci těchto křovin v kombinaci s pastvou ovcí.

Takže nechte na chvíli starosti za sebou a vydejte se na výlet do přírody. Kamenice u Hlohovce nám ukazuje, že i malé kousky přírody mohou skrývat velké poklady. A možná objevíme i něco nového, co tu před námi je a jen čeká, až si toho všimneme.

Autor: Kurková Pavla

Dobrovolný svazek obcí Lednicko-valtický areál (DSO LVA)

Starostové Dobrovolného svazku obcí se letos sešli již pětkrát. Jako každým rokem i letos schválili finanční dary na podporu zájmových spolků jimiž jsou: Klub stolního tenisu LVA, MSK Břeclav – stolní tenis, dále Spolek pro obnovu Katzelsdorfského zámku. Dlouhodobě podporuje obecně prospěšný spolek Biosférická rezervace Dolní Morava. Finančně podpořil také prestižní kulturní akci velkého formátu – „9. ročník Lednicko-valtického hudebního festivalu“, která letos proběhne v září a říjnu a velmi oblíbenou kulturně-sportovní akci „Otevírání Lichtenštejnských stezek“.

V dubnu se starostové setkali s představiteli obcí Weinviertelu a Dolního Rakouska. Starostové Lednicko-valtického areálu byli tentokrát pozváni do městečka Wilfersdorf. Po přivítání a společném obědě, čekala na naše představitele prohlídka firmy „GAUM Mistelbach“, která se zabývá odpadovým hospodářstvím. Zástupci firmy seznámili starosty s fungováním „sběrného dvora“ pro oblast cca 20 obcí v regionu, kde shromažďují tříděný odpad z domácností těchto obcí. Účastníci se poté přesunuli na prohlídku Lichtenštejnského zámku Wilfersdorf, kde průvodce pan Hans Huysza přednesl odborný výklad o knížecím rodu Lichtenštejnů. Poslední

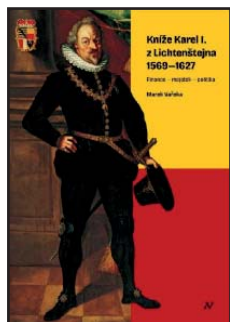

zastávka byla ve vinařství Hofkellerei Lichtenstein. Provozní manažer pan Stefan Tscheppe provedl starosty vinařstvím a vinným sklepem. Příjemnou degustací tamních vín, bylo slunečné odpoledne skvěle završeno. Hostitelé předseda Weinviertler Dreiländerck Christian Frank a pan starosta Wilfersdorfu Josef Tatzber a ostatní rakouští starostové regionu se poté rozloučili s našimi představiteli svazku se slovy: „Tato akce nejen posiluje naše bilaterální vztahy, ale také poskytuje impuls pro budoucí spolupráce obou regionů.“

Za DSO LVA - Bc. Karolína Damborská - tajemnice

Kníže Karel I. z Lichtenštejna 1569 – 1627. Finance – majetek – politika recenze knihy

Mezi aristokratickými rody zemí Koruny české nejvíce rozporů vzbuzují Lichtenštejnové. Konfiskace jejich majetku dle tzv. Benešových dekretů v roce 1945 a lichtenštejnskou stranou vyvolané soudní (neúspěšné) spory mnohdy provázejí „vášně a hněv“, avšak donedávna chybělo nestranné posouzení dějinné úlohy Lichtenštejnů. Ve Slezském zemském muzeu v Opavě se konala výstava Knížata z Lichtenštejna - Páni země opavské a krnovské, kterou byl hodnocen význam rodu. Část expozice se týkala Karla I. z Lichtenštejna (1569 – 1627) mj. prvního nositele knížecího titulu v zemích Koruny české, ale jeho úloha v postupně se proměňující společnosti zde nebyla zcela popsána. Bude kompletní analýzou kniha Kníže Karel I. z Lichtenštejna 1569 – 1627. Finance – majetek – politika od PhDr. Marka Vařeky?

Rozsáhlá a jak dokládá obsáhlý poznámkový aparát důkladně připravená publikace je koncipována převážně z ekonomického úhlu pohledu na život a politickou dráhu knížete. Osm kapitol textu tvoří syntézu - ba-

datelský přístup autora umožňuje detailní poznání nepokojných časů přelomu předbellohorské a pobellohorské epochy, historie rodu Lichtenštejnů a dokazuje jeho zaujatost Karlem I. z Lichtenštejna. Čtivě vypráví příběh aristokrata, který sňatkem s Annou Marií z Boskovic nabytý značného jmění, konvertoval ke katolictví, byl ve službách třech panovníků, v okamžiku dějinného zlomu stál na straně císaře Ferdinanda II. a kterému se loajalita vyplátila. Byla to pouze loajalita habsburskému domu, která jej dosadila do pozice druhého muže království?

Nikoliv ... pobellohorského císařského komisaře a posléze královského místodržitele autor hodnotí ve všech souvislostech. Značným množstvím tabulek, které doplňují text, dokazuje Lichtenštejnovo ekonomické myšlení i schopnosti nutné k provozování finančních transakcí, jimiž byl znám a po Bílé Hoře jej předurčily mj. k členství v tzv. mincovním konsorciu. V této oblasti jej zajímavě srovnává s Karlem st. ze Žerotína (vzdělaný člověk, avšak špatný hospodář) a Albrechtem z Valdštejna (obdobně schopný jako Lichtenštejn, ale příliš ambiciózní). Kriticky analyzuje temné stránky kariéry Karla I. z Lichtenštejna při staroměstské exekuci i řízeném ekonomickém úpadku země a popisuje obtíže, které z tohoto konání vyplynuly pro Karla Eusebia, Lichtenštejnova syna a dědice.

Autor analyzuje lidské vlastnosti Karla I. z Lichtenštejna - jeho disciplínu, vůli, rezervovanost, smysl pro spravedlnost vůči podřízeným i milostná dobrodružství. Značný prostor také věnuje sociálním vztahům knížete vůči jiným členům rodu Lichtenštejnů, politickým spojencům i protivníkům, duchovnímu mecenátu souvisejícímu s poutním místem ve Vranově u Brna a prostředí lichtenštejnských sídel - zámky Valtice, Led-

nice, Mikulov, Opava, Moravský Krumlov, Úsov, Krnov, Moravská Třebová, Bučovice, Kolštejn (Branná), Ruda nad Moravou, Zábřeh, Černá Hora, Prostějov, Plumlov, Lanškroun, Kostelec nad Černými lesy, Roztoky, Škvorec aj. - jsou reprodukovány na dobových rytinách či fotografiích a výtvarně zdřílými perokresbami (autor: Dali Figely) vizuálně rekonstruovány do stavební podoby časů Karla I. z Lichtenštejna.

Publikace obsahuje značné množství faktografických údajů. Obrazový doprovod se skládá ze snímků architektonických staveb, uměleckých děl převážně z lichtenštejnských sbírek, listin a heraldických pa-

mátek. Zásadou lektorské a redakční práce nelze nalézt nepřesnosti – ojedinelým příkladem je informace o panství v Roztokách – toto území v současnosti není administrativní součástí hlavního města Prahy. Autorův stylistický projev je brilantní, ale poněkud nesourodě zní význam některých slov, např. nazvání Karla I. z Lichtenštejna „manažerem“ a dobového ranhojiče „zubařem“ jsou současné výrazy.

Kníže Karel I. z Lichtenštejna spíše než sympatie vzbuzoval respekt, vždyť žil ve složité době, kterou zároveň pomáhal utvářet. Znal svoje místo v nejvyšších vrstvách stavovské společnosti, dodržoval soudobé

zvyklosti a ve správný čas využíval příležitosti k ekonomickému vzestupu a zvýšení společenské prestiže. Kniha Kníže Karel I. z Lichtenštejna 1569 – 1627. Finance – majetek – politika je kvalitou mimořádná. Obsahuje kompletní analýzu života i kariéry schopného a významného aristokrata.

PhDr. Marek Vařeka: Kníže Karel I. z Lichtenštejna 1569 – 1627. Finance – majetek – politika, ISBN: 978-80-88030-82-9, 776 str., 148 černobílých a 39 barevných vyobrazení, 2 mapy a 89 tabulek, 1. vyd., Bohumír NĚMEC – VEDUTA, nakladatelství a vydavatelství, České Budějovice v roce 2024

Autor textu: Stanislav Vaněk

HISTORIE NAŠÍ FARNOSTI díl 1.

Dle dochovaných dokumentů patřila obec Hlohovec od roku 1615 k valtické farnosti – spolu s Katzelsdorfem, Úvaly a Reinthalem. Hlohovec byl poté od roku 1643 odloučen pod farnost Poštorná, jejíž historie sahá až někdy k roku 1334. Byla filiální součástí valtické farnosti. Důvodem byla pravděpodobně skutečnost, že i zde žilo převážně chorvatské obyvatelstvo. Kostel byl v Poštorně údajně postaven v roce 1339 a byl zasvěcen Navštívení Panny Marie. Od tohoto roku až do roku 1415 byla tato farnost již samostatná. O její chod se staralo Společenství svaté Barbory. Pod farnost valtickou se dostává znovu v roce 1415. Zmínka o prvním poštorenském faráři pochází z roku 1570. Jeho jméno známo není. První známý farář je z roku 1627 – jmenoval se Pavel. Jinde se zase píše, že prvním písemně doložitelným duchovním poštorenské farnosti byl Martin Zstipkowicz, narozený v roce 1593 v župě Rechitza v záhřebské diecezi v Chorvatsku. V roce 1643 se stal správcem poštorenské farnosti.

Samostatná fara byla v Poštorně zřízena v roce 1653. Prvním farářem samostatné fary byl Nikolaus Zirowetz, který tuto funkci vykonával od roku 1654 do 1684. Do roku 1656 spravoval také farnost v Břeclavi.

Jelikož v Hlohovci nebyl postaven kostel, navštěvovali věřící bohoslužby a pobožnosti ve vzdálené Poštorně. To však muselo být nejen časově velmi náročné. Proto také došlo v roce 1784 k tzv. „přefarění“ do Valtic. Obyvatelé Hlohovce již v roce 1822 žádali o výstavbu kostela ve své obci, který byl nakonec postaven až v roce 1836 a byl zasvěcen sv. Janu Nepomuckému. V roce 1909 byl pro nedostatek prostoru rozšířen a zasvěcen sv. Bartoloměji. Více informací z doby přefarění k Poštorně nemáme.

Co se týče valtické farnosti, první zpráva o zdejším kostele, patrně založeném prvními majiteli Valtic z rodu Seefeldů a zasvěceném Panně Marii, pochází od štyrského minnesängera Ulricha von Liech-

tensteina z roku 1227, kdy líčí slavnostní bohoslužbu ve valtickém kostele. Předpokládá se, že kostel byl postaven zároveň s hradem. Nejstarší zmínka o místní fari pochází z roku 1243, kdy se v dokumentech objevuje farář ve Valticích Dietmar jako rozhodčí ve sporu opata z Altachu. V roce 1250 vystupuje jako duchovní správce Alberův (majitel panství) notář Abit. Také listina z roku 1259 potvrzuje existenci kostela – město bylo propůjčeno stolníkovi z Valtic jako léno z kapituly v Pasově, dále vesnice Katzelsdorf ve farnosti Valtice a desátek vína z Valtic – z asi 100 vinic s výjimkou části, jež patří farářům. Farnímu kostelu v roce 1295 udělil italský arcibiskup Rogerius možnost prodeje odpustků poutníkům po dobu 40. dní. To dosvědčuje, že kostel získal zvláštní postavení v širokém okolí. Tehdy patřil k pasovské diecezi.

V roce 1391 byl kostel odkoupen Janem z Lichtenštejna. Následkem husitských válek byl značně poškozený a v roce 1544 již hodně zchátralý. Fara dokonce vyhořela.

Toto jsou nejstarší doklady o existenci valtické farnosti a jejího kostela.

Novostavba současného kostela Nanebevzetí Panny Marie byla postavena zčásti na místě kostela starého a vysvěcena byla v roce 1671, i když kostel nebyl úplně dokončen.

Jelikož se farní kronika Valtic v průběhu 2. světové války ztratila, ani o tomto období nic nevíme. Proto následující informace jsou jen pravděpodobné – jsou doloženy pouze neúředními zprávami a daty z matrik farního úřadu valtického.

Marie Sítková

valtický kostel kolem 1650

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Valticích.

Dle sdělení Pátera Františka Ollischera, kaplana, který zde působil od dubna 1941 a je jisté, že mluvil o dějinách kostela s důstojným panem (dále jen d.p.) farářem Vilémem Tichlem – Němcem (tento byl administrátorem fary od roku 1923 do osvobození v roce 1945, ale z Valtic odešel až 28. září 1946, a to do rakouského Poysbrunn, kde v 73 letech zemřel), stojí farní kostel na místě kostela minoritského, který byl pro rostoucí Valtice prostorově malý. Proto byla vznesena prosba d.p. Kašpara Götze, faráře ve Valticích (1633 – 1656 – data dle matrik), na vládnoucího knížete Karla Eusebia z Lichtensteinů

František kníže Dietrichstein (1570–1636)

o postavení nového farního kostela. Kníže Karel Eusebius prosbě vyhověl.

Popis smluv, prací a provedení zachytil neznámý farář v dokumentu „Wichtigere Akten betreffend den Bau der Baukirche in Feldsberg 1629 – 1671“ – („Důležitá data týkající se stavby kostela ve Valticích“). Se stavbou bylo započato položením a posvěcením základního kamene 26. října 1631 biskupem z Olomouce Františkem kardinálem Dietrichsteinem za panujícího knížete Maxmiliána, za něhož nebyly přesně vypracované plány se stavitelem Jakubem Tencalou z Itálie, a proto kníže Karel Eusebius tyto „kontrakty“ obnovuje, povolává italské mistry – štukatéry a za něho se začíná se stavbou kostela. Je jisté, že kopule kostela se zřítíla, protože 4. srpna 1641 Karel Eusebius činí smlouvu s Ondřejem Ernou z Brna o znovupostavení kopule a přilehlých zdí, které zřícením kopule

byly poškozeny. Práce štukatérské provedli Bernard Bianci a Giovanni Tencala. Práce z mramoru a portál jsou provedeny od Antonína Matentze a Domenica Morelliho. Grandiosní stavba kostela vyzdobena množstvím překrásného umění raného baroka, byla dokončena r. 1671, kdy byl kostel 29. června posvěcen. Věže kostela byly nízké, čtyřhranolovité. Nynější věže byly postaveny v letech 1897 – 1898, kdy byl kostel zvenčí opravován. Zinkový plech věží byl nahrazen měděným v r. 1916. Tím dostal kostel nynější vzhled. Výška věží 67 m

Následující údaje a popisy pochází z doby těsně po 2. světové válce. Vnitřek kostela:

Ten zaujme každého návštěvníka. Je to hravý „stánek Boha s lidmi“. Má plné právo k obdivu svou bohatou výzdobou, do níž vložili umělci nejen svoji duši, ale svoji mravenčí pili, která se projevila životností i v provedení a úžasnou přesností.

Kostel je křížovou stavbou. Vnitřní ramena kříže jsou překlenuta ohromnou kopulí 34 m vysokou. Loď chrámová je 50 m dlouhá, 28 m vysoká, 20 m široká a v kříži 28m. kostel má sedm oltářů, z nichž čtyři boční jsou upraveny na způsob kaplí.

Hlavní oltář je dřevěný, silně pozlacený, včleněn do ohromného sloupoví čelní stěny. Nad ním je ve zlatém rámu Fantiniho kopie dle Rubensova originálu Nanebevzetí Panny Marie. Nad tímto obrazem je menší, ale nejdrahocennější Rubensova Nejsvětější Trojice. Po bocích obrazů jsou sochy papeže Silvestra, Jindřicha krále, Mojžíše a Árona. V presbytáři na straně evangelní (levá strana směrem od vchodu) je prostranná sakristie s nádhernými skříněmi a vzácnými paramenty. Nad sakristií je oratoř o dvou místnostech. Na straně epištolní (pravé) je Boží hrob, který při osvětlení a výzdobě působí pohádkově. Nad ním je „knížecí“ oratoř se zvláštním ochozem od zámku.

Boční oltáře jsou neméně krásné. Mariánský oltář se svatostánkem má obraz příchodu sv. Tří králů a nad ním je „Útek sv. Rodiny“. Tento oltář má kostel v Retzu za hlavní. Druhý boční oltář s obrazem sv. Karla Boromejského, třetí s obrazem P. Marie u sv. Alžběty. Čtvrtý s obrazem Obřezání Páně, pátý Narození P. Marie, šestý Útek sv. Rodiny. O malířích bočních obrazů není nic známo.

Na seříznutých rozích pod kopulí jsou ohromné sochy sv. evangelistů i jejich symboly.

interiér kostela Valtice

Na straně evangelní uprostřed boční stěny je krásná ze dřeva řezaná kazatelna. Proti ní je rokoková socha sv. Jana Nepomuckého.

Za zmínku stojí mohutný kříž od Ignace Weiricha - českého sochaře a řezbáře, který zakoupil kníže Jan pro zámeckou kapli. Nakonec jej ale věnoval farnímu kostelu. Dva náhrobky s těly mučedníků z dob pronásledování prvňích křesťanů v Římě. Tyto náhrobky byly ve „Františkánském klášteře“, později rolnické škole (dnes Střední zemědělské školy) ve Valticích. Při zrušení kláštera josefinskými reformami byly přeneseny do farního kostela. Proti kazatelně sv. Justus, za kazatelnu sv. Antonín.

U hlavního vchodu na straně epištolní pod věží je křestní kaple. Křtitelnice je z mramoru a bohatě ozdobena. Od lodi chrámové je oddělena dveřmi z roku 1947. Za těmito jsou původní, ze železných prutů ručně tepané, dveře.

Na straně evangelní, ve druhé věži, jsou dřevěné točité schody na kůr a ke zvonům.

Kůr je hodně vysoko umístěn. Varhany jsou staré (z konce 18. stol.), na prostoru chrámovou slabé. Mají krásnou, zdobenou skříň. Na kůru je skříň pro hudební archiv. Jsou zde rovněž dva kotle.

Nad fasádou kolem kostela u oken, jež jsou v ramenech kříže, jsou sochy proroků.

Korouhve jsou prastaré a již velmi opotřebované.

Obrazy křížové cesty jsou krásné. Autor neznámý. Lavice jsou dubové, vyřezávané a rovněž hodně opotřebované. Jsou původní stejně jako tři zpovědnice.

V kostele jsou dvě dřevěné sochy. U kazatelny na bočním oltáři B. S. Páně (r. 1925) a u náhrobku sv. Antonína stará socha P. Marie s Ježíšem na klíně.

Hlavní vchod má z náměstí původní masivní dřevěné dveře. Za těmito je malá předsíň (r. 1910)

Na kostelní věži jsou dva zvony: jeden původní o váze 670 kg a maličký umíráček.

Boční vchody jsou dva. Jeden do sakristie z farní zahrady, druhý od zámku přes „Boží hrob“.

Farní kostel je postaven na návrší horní strany náměstí, v jeho východním rohu.

Kostel byl opravován zvenku 1897-98. Uvnitř pak v roce 1901. Před kostelem je krásné kamenné schodiště. Průčelí chrámové je ozdobeno sloupovým vchodem, nad nímž je velký knížecí znak, sochami sv. Petra a Pavla, bohatými ozdobnými římsami, z nichž prostřední nese nápis: CAROLUS EUSEBIUS PRINCEPS DE LICHTENSTEIN DE NICOLSBURG OPP ET CARNOVIAE DUX – (Karel Eusebius lichtensteinský princ z Mikulova a Krnova).

Marie Sítková

valtický kostel

HLOHOVEČTÍ ŽIVNOSTNÍCI A ŘEMESLNÍCI (od poloviny 19. století do roku 1950 a řemeslníci přivydělávající si ke svému zaměstnání za socialismu) ČÁST VIII.

MLATCI OBILÍ

Drobilič Ondřej

*1887, †1965

žena Marie („Ulijánka“) *1888, †1983

č. 8 – Dědina

Drobiličovi z č. 8

Dům Ondřeje Drobiliče

Dvořák Josef

č. 11 – Dědina

Garčic Jakub

č. 12 – Dědina

Lípa Josef

*1893

č. 251

OBCHODNÍCI – dodatek k č. 3/2021 Našej dědiny

Štěpánková Anežka

*1853

svobodná (měla 3 děti – Rudolfa, Jakuba a Antonii – otec neuveden)
z domu č. 106 – dnes Chalupky
vlastnila obchod na č. 106

PRODEJ UHLÍ

Dvořák Josef

č. 11 – dnes Dědina

TRHOVCI – KRAMÁŘI

Zabývali se prodejem ovoce a zeleniny, vajec, másla, drůbeže či sladkostí

Mařík Josef

*1826

dříve hrnčír

Fabičovic Jakub č. 32

*1892

v r. 1918 si vzal Anežku Grbavčicovou *1891
z č. 201

Stöhrová Magdalena, roz. Haarová

*1893

1919 si vzala Františku Stöhra z Kamenice
č. 73 – dnešní ulice Na kopci

Haarová Anežka

*1904, †1963

byla 2. ženou Matěje Kurky * 1883 – svatba
v r. 1934
č. 73 – Na kopci

Fabičovicová Anežka, roz. Vlašicová („Aneša“)

*1880, †1968

1. muž Štefan Letavka, *1875 – rozluka
2. muž Jan Fabičovic („Barič“), *1881 z č. 146,
svatba 1917

č. 85 – dnes Chalupky

Kubíčková Kateřina, roz. Kašníková

*1883

v roce 1904 si vzala Jakuba Kubíčka * 1878
původem z Tvrdonic
č. 107 - Chalupky

Pyskatý Tomáš

č. 119 – Dolní konec

Štěpánek Jan

*1889 †1942

č. 113 - Dolní konec

Bradovka Arpád

*1890, Jelšava, †1975

v roce 1920 si vzal Františku Štěpánkovou *
1894
č. 272

Jan Štěpánek

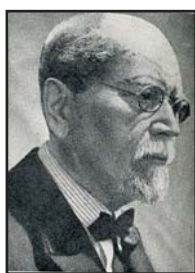
Arpád Bradávka

Marie Sítková

JAN HERBEN – MORAVSKÉ OBRÁZKY

Jan Herben (1857-1936) pocházel z Brumovic. Byl to novinář, literární kritik, beletrista, psal o životních proměnách slovácké vesnice 18. – 19. století.

V knize Moravské obrázky ve stati nazvané „Na dolnorakouském pomezí“ píše o národopisné cestě, kterou podnikl i se svým přítelem po Jižní Moravě. Sděluje zde jak vlastní poznatky, tak příběhy místních pamětníků. Nádherným způsobem zaznamenal také jedinečné poznatky o naší obci a jejích obyvatelích, kterou navštívil v roce 1882. Kniha vyšla v roce 1889.

NA DOLNORAKOUSKÉM POMEZÍ

Dne 26. září 1882 (v sobotu) byli jsme v Podivíně. Srdce naše okrálo poněkud v tomto staroslavném a v jižní Moravě historicky nej památnějším městě. Radost tu nám mimo jiné způsobil muž, jehož prosté jméno jest Pavel Kudlík. Byl bych rád chválal a vyhledal jeho rov na hřbitově. Muž ten v době, kdy ještě ani červánky národního vědomí nevzcházely nad krajem našim, zakládal v Podivíně, jehož byl starostou, „Letopis města“ a v čelo knihy pevně svázané napsal vlastní rukou zlaté řádky, končící se v tato slova: „Budiž jednomu každému, obzvláště všem představeným našeho města za povinnost, všechny události při témž městě poslušně, však ale vždy v naší národní řeči zaznamenat.“

Podivín je i stará bratrská osada. Slováci zdejší jsou postavy sva-
lovité, vysoké. Co do povahy dobrosrdeční a sdílí jako děti; horko-
krevní, prudcí a nezkracení jako divoši. Víra bratrská založena byla
na heslech: mravní život, pokora, odevzdanost do vůle boží, krocení
vášně... Jaké to protiví! Spojovací silou však byla zbožnost lidu a ta
potrvála dodnes.

Vyšedše po poledni z Podivína židovským městem na silnici,
v malé chvíli došli jsme k parku lichtenštejnskému, který se prostírá
od zámku Lednického daleko na sever do Moravy a neméně hluboko
na jih do Dolních Rakous. Z Podivína vede bílá silnice do Lednice. Park
leží po levé straně silnice a na pravo vidíš rozlehlá lada, pastviny, mo-
čály, na několika místech hájky a vysoký palach. Kníže vystavěl proti
vodě z Dyje se vylévající ochrannou zeď, aby mu nepodebírala kořenů
v lese, a proti Slováckům okolním napřibíjel tabulek na krajní stromy
u silnice, aby mu nešlapali trávu, že choditi po parku není dovoleno.
Kníže prý je nezdravý a nevrlý a nerad se setkává s lidmi. (*Tento vý-
rok je poněkud v rozporu s tím, co se dovídáme odjinud, že i obyčejný lid
mohl chodit po zámeckém parku; pokud však byly branky do parku za-
vřené – nikoliv zamčené, znamenalo to, že kníže – Jan II. z Lichtenštejna
zvaný Dobrotivý *1840 †1929 – prodává v parku a pouze v tuto dobu se
doporučuje park nenavštěvovat.*)

Než se přijde do Lednice, viděti po levé ruce v sadech tureckou
věž, zvanou Babylon, o níž zaznamenáno v Podivíně, že kníže Alois
počal ji stavěti r. 1800 a dostavěl r. 1805 již v době válek Napoleon-
ských. Na pravo pak jde se mimo vysoký, štíhlý obelisk, o němž jde
tradice, že jej vystavěl kníže na místě, kde své choti za nějakého spo-
ru vyřadil pohlavem. (Nesprávná informace – obelisk Facka se nacházel
u Hlohovce)

Dohonili jsme Slováka. Byl asi padesátník. Kráčel v širokých pláte-
nicích dole ostřapených, v těžkých slovenkách a s kulatým klobouč-
kem na hlavě. Přes pravé rameno mu visela kabelka kožená, přes levé
přehodil si halenu a lopatu. Je to patrně krikopár čili svodničář (ryb-
níkář). Příkopářství je v těchto místech řemeslem a postrachem inžený-
rů. Jsouť příkopáři nejsurovější třídou pracovní. Nemohu říci, že by
tvář Slováka byla nás lákala k rozmluvě. Kráčel ztěžka, hleděl před
sebe upřeně a na pozdravení naše odpověděl nedbale, zapaloval si
ocilkou a hubkou fajku (starý způsob rozdělování ohně křesáním ocil-
ky o kámen s pomocí hubky – např. dřevěný troud aj.). Zapáliv, dal faj-
ku do levého koutku a ohlédl se po nás nevšímavě, jak by neudělal
žádný jiný Slovák, jen svodničář.

Ale v tom jsem ho již oslovil: „Dojdeme brzo, strýčku, do Lednice?“
„Esli nezostanú sedět, brzo.“ Odsekl sic, ale přece mnohem vlídně-
ji, než prve pozdravil. Moje „strýčku“ jej asi odzbrojovalo.

„To ne“ smějeme se, „ale brzo-li?“

„Za štvrt hodiny. Ná šak takoví páni majú dyky času dost. Práce
nezmeškají.“ A to již řekl hodně vlídně. Popukoval si spokojeně a měřil
si nás oba jedním okem.

„Vy jste myslím z Lednice, strýčku?“

Slovák přimžl oči a zavrtěl záporně hlavou: „Kde bych byl, nejsu;
z Lohovca su.“

„To je dobře!“ vpadli jsme oba. „Zeitra k vám dojdeme do Lohov-
ce.“

„Možú také zajtra něco vidět. Lebo sú hody u nás. Ná keď nedoždú,
jak sa říká, nepůjdú do nás, ha, ha, ha.“

To však byla již poslední hrubost jeho proti nám. Čím déle jsme
s ním mluvili, tím více mizela mu lhostejnost z očí, až konečně vy-
pravoval, hovořil, vtipkoval jako jiný Slovák. Ano, když jsme se s ním
rozcházel v Lednici u knížecího zámku, pověděl nám své
jméno a zval nás na hody *docela srdečně*. (*Jméno, bo-
hužel, Herben neuvedl; mů-
žeme se jen domnívat, že se
možná jednalo o některého
předchůdce Jakuba Fabičovi-
ce, nar. 1864 z domu č.p. 129,
který v roce 1921 uváděl své
povolání „cestář“. A jak víme,
povolání se tehdy hodně dě-
dila.*)

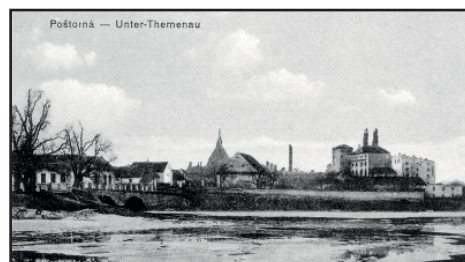
1885 - chorvatský rolník z Lednice

Lednice je poslední obec moravská na naší cestě. Budiž Bohu ža-
lováno, není v ní více než dvacet rodin slováckých. Lichtenštejnové
své oblíbené sídlo již docela poněmčili, škola je dávno již německá;
dětí hrající si na ulici pokřikují na sebe německy.

Zámek knížecí i se svým nádherným okolím, s parky, rybníky,
chrámy, skleníky, sady a květy činil na mne dojem jako Pflégrův
mramorový palác. Vane ze všeho chlad. Lednice je studená věru
jako led. V zahradách, kde co jest napsáno, všecko je německé. Jen
jednu libůstku suverénní kníže Jan má chvalitebnou. Libuje si sta-
věti krásné školy. Slovácké obce okolní totiž přepouštějí nebo již
přepustily mu honbu na 27 let, a kníže za to vystavěl nebo staví ob-
cím školy přímo velkolepé. Nu a Slováckům je celkem lhostejno, kdo
je držitelem honitby. Strážiti na zajíce a na korotve je zajisté první
práce, které se kluk slovácký učí, jakmile se z domu rozběhne do
přírody a pod širé nebe.

Těmto Němcům lednickým však zůstal ryzí slovácký typus a krok.
Pozoruješ kulaté tváře, červená líčka, dlouhé vlasy, sivé oči: pozoru-
ješ pestré kordulky, červené gatě, bílé haleny, vyšívané košile: ale
„řeč cizí zarazí tě ze rtů a tváře slovenské...“

Na silnici vedou-
cí z Lednice do Břec-
lavy leží dvě z oněch
dědin rakouských,
jejichž jména minu-
lých dnů každému
asi českému čtenáři
octla se na rtech,
totiž Nová Ves a Poš-
torňa. Od obou odtr-
žen parkem a rybní-
ky hlouběji v dolních Rakousích skrývá se Hlohovec čili Lohovec.

Poštorná

Rozmar vedl nás do Poštorné a do Nové Vsi napřed. V Poštorné
byli jsme napřed a když jsme kráčeli již z dědiny, bylo parné horké
odpoledne. V takovém vedru jde se mlčky. Příroda také mlčí, skoro
jako by se nudila. Aspoň koruny stromů pokyvují se tak mdlé, topoly
u cesty stojí tak lhostejně, jako když nás všecko omrzí. Selské domy
všude malované, některé se zahrádkami, jiné bez nich. V tom zjeví se
v jednom okně dívčí hlavička...

Pěkný to dům! Vinná réva stíní před okny, provléká se bujně po
lešení a mladé letošní omlády ženou se po hrušce na střechu. Hlavič-
ka také pěkná! Černé havraní vlasy měla spleteny hladce kolem hlavy,
oči jiskrné a na krku dvě šňůrky červených korálků. Vidou děvče, že na
sebe upozornilo, zasmálo se plným hrdlem. Zasmála se pokušitelka
tak rozkošně, že můj druh se zastavil: „dobré odpoledne, děvčátko –
třebas Aničko!“

Žádná Anička, usmívá se hlavička v okně.

„Jak tedy?“

„Ná hádajte si,“ vyzývala.

Přiblížili jsme se již k zahrádkám, a přítel hádal až nedůstojně hor-
livě: Maryša, Terezka, babuša, Katěrina, Francka, Madlena, Tekla, Heva,
Rozárka, Cilka, Verunka, Hanyša... alez okna znělo jen úsečně: „Ne, ne,
ne, ani tak, ani tak, ani tak...“

„Ale – je mně Pavleno,“ ukončila hru hádací hlavička sama. Kdežto
jiné na Moravě na otázku, jak je ti, odpovídá se: Jakub, Tekla, v okolí
Břeclavském děti všude odpovídají vokativem: Jakube, Teklo. A tak
bylo i této čtveračce: Pavleno!

Však ihned volala: „Ná idú k nám, pantáti!“ Tvářila se při tom do-
cela vážně.

Stáli jsme, jako by nám učaroval. V dědině všude prázdno, bez du-
cha; mohu říci, že jsme byli v takových rozpacích, jako by ona byla,
kdybychom my ji za takových okolností volali. Co jen tato Siréna poš-
torenská má za lubem?

Vešli jsme až mezi zahrádky.

„Vody se u vás, Pavlenko, napijem“, promluvil jeden z nás, a udělali
jsme krok nebo dva ke bránce. Ale v tom hrrr! dveře před námi na
závoru. Stanuli jsme, jako by nás studenou vodou polil. A díblík poš-
torenský smál se za dveřmi dětinsky rozpustile. „Hahaha!“ ukázala se
Pavlena i znova v okně, „to sa nesmí, su já sama doma. Chcela sem se
na nich enom zblízka podívať, keď šli okolo.“

Smáli jsme se také a šli teprve dál.

Do Nové Vsi po silnici není daleko. V Nové vsi jsme se nezastavili, dílem chtějí před soumrakem dorazit do Lohovce, abychom slyšeli chasu v předvečer hodů, dílem proto, že co jsme v Nové vsi věděti chtěli, zvěděli jsme již cestou. Lidi zpovídali jsme cestou, a člověk klíč-ní dírkou mnohdy více vidí nežli dveřmi otevřenými dokořán.

V Nové vsi chlapci za námi pokřikovali: „Žid – smrad – kolovrat.“ Poznavše podle pozdravení, že židé nejsme, pokřikovali aspoň: „Hanaček – panák.“ Slo-vákům je totiž Hanačkem každý, kdo nosí široké kalho-ty přes boty a Hanačkou každá, která nosí dlouhé, městské sukně. Sami sobě Slová-ci řeknou prostě

„ludé“. Vypravují na příklad, že jeli po železnici a ve voze seděli „dva Hanáci a třé ludé“; to znamená: tři Slováci a dva páni čili městsky odě-ní lidé. Jestliže na Hané pořekadlem:

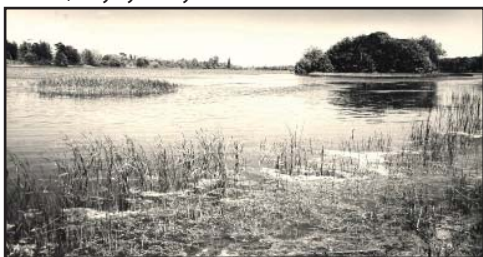
„Byl by z něho panáček, kdyby nebylo Hanaček...“

naráží se snad na sličnost děvčat hanáckých, tuto v okolí Břeclav-ském naráží se tím na měštky a sleč-ny z města.

Zvláštního na sobě Nová ves

Charvátská Nová Ves

Hlohovecký rybník

jako jiné. Cesta do Lohovce byla zato velmi krásná. Ochlazovalo se již v sadech knížecích, kterými se projde; lahodil ruch ptactva lesního i vodního; vůně keřů a květin opojovala.

Jsem však dlužen učiniti k Nové vsi ještě malou poznámku. Nové vsi totiž neřekne lid blízký ani vzdálenější jinak leč „Charvátská ves“ nebo „Charvátská nová ves“. Nevím kde prvně a nevím ani proč s důra-zem tak velikým pronesena byla etnografům výstraha, že totiž Slováci v Nové vsi, v Poštorné a v Lohovci, ovšem tím více Slováci na Moravě v okolí Břeclavském, mylně pokládáni jsou za poslováctěné Charváty. Víím jen, že tak hlásá několik učenců po mnoho let a po nich celá řada feuilletonů (fejetonů) z Moravy a článků časopiseckých. Nejposléze České noviny dne 25. října 1882 psaly, že Hlohovští mylně považováni jsou za potomky Charvátů a „důminka, jako by Slováci v okolí Břeclav-ském byli počestění potomci charvátských osadníků, byla prý úplně libovolně pronesena od Czörniga a pak od jiných statistikův odříká-vána. Jsou to však ryzí Slováci, není žádného dokladu tomu, že by se bylo kdy v krajině té mluvilo charvátsky---“

Kdyby jiného dokladu nebylo: odkud se vzal název Charvátská ves?

Již ve svém článku „O třech charvátských osadách na Moravě“ (v Čas. Mat. Moravské, 1882) podotkl jsem, že omyl onen není tak hrubý, naopak vlivu charvátského jazyka že zůstaly hojné stopy v jižním nářečí, a k důvodům pro ten náhled brzy se vrátím; ale co by řekli tito nevěřící Tomášové, kdyby blížice se podvečer Lohovci, jako my v so-botu 26. září 1882, zaslechli pěkný, čistý mužský zpěv chasy nápěvem známý, slovy však nesrozumitelný?

Chytáme slovo za slovem, a hle zpívá se:

„Stará maje, lipu dceru imate,
ale že ju doma neimate – zlo je.

Ka biste ju doma imavali,
lipi (h)lapci bi k ňoj hodyvali – zlo je.

A hned z toho kterýsi šelma zanotil rozpustile:

„Aj kad sam ja biv na pavlači,
smiali smo se našoj Kači:

ona ha, a ja ha,
smiali smo se oba dva!“

Patrně dostatečný doklad, že se v krajině té mluvilo kdysi chravátsky.

Jako by nás byl ovanul v Lohovci jiný větrík. Z husté kaštanové a li-pové aleje vedoucí z Lednice do Valčic zahnuli jsme na pravo. Po pra-

vé ruce svítil se pořád ještě obrovský knížecí rybník v sadech a z něho dolítal k nám ruch vodních ptáků; po levici však zelenaly se již vino-hrady, a konečně rozešla se před námi lohovská dráha.

Lohovec má prý jméno své od hustého hlohu, který kolem dědi-ny tak se rozrostl, že prý, jak ještě i neletní hospodáři pamatují, když se do něho zatoulaly statky (dobytek), nemohli je vyhnati z něho. Po drahách napříč dali jsme se do vlídné dědiny. Je tu jako skryta za sady Lichtenštejnskými.

Hlohovecká náves

Nejpokročilejší co do národního vědomí je sousedstvo poštoren-ské tu na pomezí, nejpřímější a nejzachovalejší lid je v Lohovci, proto-že jest více chráněn od styků s cizinou.

Seděli jsme večer pod košatou hruškou při hospodě (*muselo se jednat o „Mrkvovou“ hospodu v dnešní ulici Dědina na kopci*), popíje-li dobré rakouské víno a když boží hvězdičky vcházely na oblohu, i skeptický přítel můj díval se na ně.

Kdo šel pomimo, každý dal nám „dobrý večer“ nebo pozdravil: „Pěkně vítám!“

Bylo viděti do kraje na vinohrady a v oblaka na hvězdy. V takové chvíli večerního ticha, jasů a tepla zdá se, že hvězdy tam nad námi jako včelíčky bzučí; a v povlácích mlhy, spouštějící se nad vinohrady, rády houpají se naše myšlenky, sladké, vonné, tajné; houpají se, toulají se plaše, až je docela ztratíš. A tu lidské srdce obejde smutno, teskno a touha po jakémsi tajemném blahu, kterého nezná, jen tuší –

Čí srdce plno je lásky, tomu za rouškou, zahalující ono tajemné blaho, vznese se po chvíli snívá dívčí tvář, dívčí vděkoplý stín, jenž se noří v mlhy a v šepotu hvězd

Když po čase pak najdeš a pohlédneš v čisté dívčí zraky, plné ne-vinnosti a prostoty, dostaví se v srdci týž dojem. Obejde nás smutno, teskno a touha po jakémsi tajemném blahu, kterého srdce nezná, jen tuší –

Dva krásné večery zažili jsme v Lohovci. Takový asi večer vyluzu-je stařence Kašníkové sny na mladost. Kašníci bývají na dolním kon-ci Lohovce a jejich humno táhne se ke kostelu. Stařenka je zámožná lohovčanka, je vysoká, štíhlá, obratná; povahou dobrosrdečná, švito-řivá, otevřená. Hospodář starý umřel před lety a ona sama gazduje se synem Ondřejem. Dcera Monika, po které se stařence tuze stýská, vydala se do „ciziny“ (*tím míněna Vídeň Meidling; její dcera taktéž Mo-nika byla v roce 1921 hlášena v Lohovci na č. 3 jako schovanka, která si v roce 1926 vzala Jakuba Garčice z č. 18 – otec Bohumil Šlichtové č. 22*).

Když se s námi Lohovští obeznámili, zvali nás všude na hody. Do-stali jsme se i ke Kašníkům. Ty milá, dobrá stařenko, nevíš ani, jak často vzpomínám na Lohovec!

Tak ryzí Slovenky jsem ještě nepoznal.

Stařenka nemiluje novot, přičítá se jí všecko cizí a když slyší drsna-tou němčinu, je jí nevolno. „Jaká tvrdá to řeč!“ Ráda má kolem sebe veselé tváře a radost. Stařenka by nechtěla „služebného dívča“, keré by si nezpívalo. „Šak keré si nezpívá, není ani dobré. A barák je pustý, smutný, že by z něho utékl, keď pacholek ani po dvoře nepohvizdu-je—“

Na takový dvůr, pravila nám, ani by nešla, který je prázdný, bez drůbeže a statku. Ona prý raději slepičky zařeže do kuchyně než koh-

útky. Je to škoda, slepičky by nesly; ale ona by nebývala na dvoře, kde kohůtek ráno nekokr- há. Když ráno popravuje a kohůtci kokrhají, to je jí veselo. Jak některého neslyší a nevidí na dvoře, hned se ptá dívky: „Maryšo, kde sa nám zaratil kohůtek múrovatý?“

A všichni musejí hledati, kam se poděl.

V humně mají u Kašníků vysoké kaš- ta- ny, tuším, hrušky, jabloně a několik hustých keřů šeríku čili „tureckého chebzíčka“. A již po sedm let přiletuje k nim do humna slaviček a dělá si hnízdo u nich. Slaviček je stařenčina pýcha. Když bývaly teplé letní večery, stařen- ka s Monikou sedávaly a poslouchávaly ve- čer slavička tlouci a neusnuly, až on dozpíval. O zpěvu jeho pravila stařenka: „To je vám také smutné, tesklivé, reže to do srdca – a pre- ca to člověk mosí poslouchat!“

Když se Monika vydávala do ciziny a loučila se s kravkami, slípka- mi, bravy, se vším, co popravovala, nemohla se rozloučiti s humnem a slavičkem. A když přijde domů nebo stařenka k ní, hned se ptá: „Zpívá ešče slaviček?“

Monika je z domu, stařenka poslouchává slavička večerem sama a myslím „je jí tesklivo, reže to do srdca –“, ještě více.

Velikou radost má z hudby. Je-li muzika v dědině, jako v hody byla u hospody, stařenka jde odpoledne podívat se k ní a po večeri nejde spát, nýbrž otevře si okno u jizby, lehne si na lůžko a poslouchá, dokud hrají –

*(Jednalo se o rodinu Kašníkovu z domu č. 38 na dolním konci dneš- ní ulice Dědina. „Stařenka“ byla Kateřina Kašníková, roz. Drobiličová z č. 4, *1826; její manžel byl Karel Kašník *1816. Měli syna Ondřeje *1849, který byl učitelem a od roku 1882 do 1893 rychtářem. Byl ve sty- ku s Janem Herbenem. Jeho manželka se jmenovala Marie Anna Zno- rovská - pravděpodobně z Břeclavi. Měli 7 dětí. Jedním z nich byl Josef Karel * 1886†1943, který měl syna Ondřeje Kašníka *1919, jež byl v le- tech 1966-1979 předsedou Místního národního výboru a žil na stejném domě, který se však rozdělil a získal nové číslo 123. Dcerou „stařenky“ byla i Herbenem zmiňovaná Monika *1861– provdaná za Tomáše Hyc- la z Čejkovic. Měli spolu 5 dětí.)*

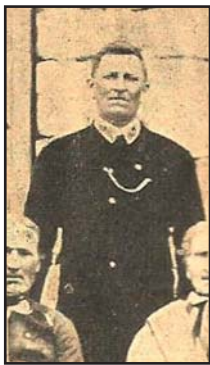
A tak nám bylo na hodech v Lohovci vůbec milo, neboť zdejší hody mají ještě onen starodávný, rodinný ráz. Všecko se raduje, všecko zpívá, všecko tančí. Pravím všecko - i starožitníci s ocilkou, kteří snad ještě pamatují, jak se stavěl lednický Babylon, i gazděny v nedělních bílých šatech, jež dostaly od svých matek do výbavy v letech třicátých. Vše se raduje!

A kdo netančí, však přijde aspoň před hospodu k boudě, které tu říkají charubek. Chlapi radují se z jonáků, ženy z děvčat. Přichva- lují děvčicím věnce, kukuče, podvazadla u rukávců; chlapcům péra prostrosí, voničky, vyšívání na ramenou.

Někteří staroušci přišli v pondělí také do hospody. Abychom si nemyslili, že jsou snad pijáci, povídali nám, že „nepřišli na pohoršení lebo na mrzutosť, jak za mlada, trochu sa v hody poveselit. Pánbůh nemá taky rád smutných lidí.“ *(správně v nářečí: Pánbůh nemá také rád smutných lidí)*

Jiný omlouval se nám: „Šak já sa každé ráno češu a každé ráno také modlím, co bez Boha?—ale krivého to nejní nic, keď si večerem zajdem na trochu rozprávky semkaj mezi svoje rovníky. Ale tech rovníků mám už málo – su starý.“ *(v našem nářečí nejí „ř“; neříkáme „tech“, ale „tých“)*

V Lohovci ještě poznáš půvabný tanec slovácký – vrtěnou, skákání před charubkem (charúpkem) a cifrování (dnes „verbování). Slováci totiž nepustí svou tanečnici po každém tanci, nýbrž tančí se do pě- tice. V této pětičce střídá se čtvero tanců rychlejších a volnějších, po- slední vždycky je vrtěná. Na příklad první tanec je polka. Zatím, co si muzikanti mezi každým tancem oddechnou, šohaj postojí s děvčicí prostřed kola. Hudba spustí valčík, který se tu velmi elegantně tančí. Po přestávce lehkou sousedskou a po ní třeba zase rychlý kvapík. Jelikož vrtěnou po každé se ukončí, říkají na ni sousedé neslováctí, že Slováci vyorávají úvratí. Po vrtěné si tanečník s tanečnicí tlesknou dvakrát navzájem do dlaní a teprve se rozejdou, on k charubku, ona do kola kolem máje. podivno: této vrtěné říkají tady moravská!

Ondřej Kašník

Hody 1946 u Mrkvové hospody- zleva Žofie Slunská, Jan Kurka, Ludmila Výborná, Josef Kurka, Marie Lípová

Hody u Mrkvů - Antonie Kašníková-Slunská

Skákání před hudbou je proto zajímavé, že se při něm pěstuje zpěv a možná i improvizace. Šohaj po šohaji totiž postaví se před hud- bu, a zanotí si po své vůli, hudba mu písničku zahraje, a on si vysoko několikrát poskočí. Při tom si pravou rukou švihne po každé po holin- ce anebo po opatku. Druzí chlapci mu do taktu tleskají.

Jeden zpíval:

Slováčku hybký
neboj a bitky,
esli sa bojíš,
za nic nestojíš.

Druhý:

Hnala milá husy,
že jich napást musí,
ej husičky popelatý,

pěkný, černý a sedlatý
haj haj haj – pod zelený háj.
Většinou bývají popěvky ty rozpustilé.

Cifrování je tanec v nejširším slova smyslu. Tančí se totiž celým tělem. V taneční škole by ovšem nebylo lze se mu naučiti; neboť cifrování ponechává se obratnosti, zručnosti, eleganci, vynalézavosti a rozmaru každého tanečníka. Jakmile hudebníci zahrají pochod, chasa cifruje při něm. Poskakuje, hopkuje, pohazuje hlavou, točí se na podkovce, tleská do rukou, vrtí se, luská prsty, výská; nebo schytanou se dva tři náhle za ramena, jako když Srbové tančí kolo, dupkají spolu a jeden s druhým pohybuje se v nejrozmanitějších obrazech, způsobech a nápadech – vše harmonicky však, ladně a vkusně. Na hody do Lohovce, Nové vsi a Poštorně přitáhnou zástupy měšťáků z Valčic, Mistelbachu, z Vídně a z okolí, neboť kroj, zpět i tanec stojí za podívání. Chlapci ještě než chodí do školy, už umějí cifrovat.

Poznal jsem tu několik Vídeňáků. Slyšel jsem také kdysi povídati, že vídeňské gemütlich nelze do češtiny přeložit, čemuž se náramně divím. Není to nic jiného než české: drzý, všetečný, neomalený s podobnými synonymy a homonymy. Nic jinak. *(Přitom ve skutečnosti to znamená příjemný, útulný, pohodový.)*

Ke starodávnému rázu hodů lohovských náleží také gajdy a gajdoš. Gajdy, které zde měly, byly z kozičky strakaté.

Zagajduj, gajdičku,
na svoji kozičku,
co sa utopila,
keď voděnkú pila—

toť genesis jednéh dud čili gajd dle národní písně. Nelze nikterak říci, že by hlas těchto gajd byl příjemný. Naturalistický je hodně, podobá se bekotu a vřesku malého stáda koziček a jiného statku. Proto se musí hlas gajd mírniti aspoň jedněmi nebo dvojími houslemi; což také v Lohovci bylo.

Gajdoš hrál v hospodě mužákům (*ženatým mužům*), plechová muzika (*dechovka*) hrála před hospodou pod širým nebem chase.

Gajdošská muzika Holásci z Kopanic

Hody u hospody - dříve U Dobešky

V Lohovci mluví se slovensky, charvátsky a česky. Znalost němčiny je dosud řídká. Není pochybností, že nejen Lohovec, nýbrž i Nová ves a Poštorna byly kdysi osady charvátské. Dnešního času jsou v Lohovci ještě lidé, kteří v domácnosti, v rodině mluví rádi charvátsky. Na ulici se známi aspoň také charvátsky přivítají a pozdraví.

Když jsme vešli do hospůdky (u Dobešky) (*jednalo se o pozdější hospodu „U Baránků“ na Hlavní ulici, kterou vlastnil Klement Dobeš s manželkou*), sedělo tam několik starších Lohovčanů. Bylo jim to tuze vzácné, že se za ně nestydíme; a také tuze vzácné, že mluvíme „mateřinským jazykem“. Ihned nám uhnuli od stolu. Dychtivostí hořeli, kdo my jsme? Starý Vlašic to byl, který sousedům prohlásil, že „sú to ludé z Boha, vzácní, dobří“. Avšak neuspokojil. Vedle něho pohyboval se za stolem veliký opelichaný kožuch a z něho vysílala hlava, rozkořipaná jak mandel. Kožuch se vrtěl a hlava s ním. Byl to švec lohovský a ten věděl, kdo jsme my. „To sú ludé – mínil dosti hlasitě – kerí idú odtáto a tam“. Čemuž sluší rozuměti, jak ihned vysvětloval, že sme „ludí, co už zkusili svět všelijaký. Oni opisují svět. Ti ludé aj s nama chcú si porozprávati.“

„No šak moremo govorit“ naklonil se k němu soused jeho. „Nesme nic špatného.“

Při tom zůstalo. Věru rádi jsme si s těmito prostými lidmi promluvíli. Špatného na nich nebylo nic, jen někteří trochu víc pili. Došly již i dvě ženy pro muže, ale chlapům nechtělo se k obědu. Odcházející slibovali, že si přes oběd nazpominají něčeho pro nás.

Zmíněný švec s počátku začal potrhovati německy. Uměl trochu z let učednických švandročiti z Vídně. Venkovský švec, co se týče řemesla, čím starší, tím méně umí. Pod starost neumí přišít ani příštípek. Jak pak teprve nezapomněl by řeč! Soudruh můj však pustil se do něho pro tu němčinu, abychom viděli, jak to bude na ostatní působiti.

„Co pak“ udlil se, „jsou v Lohovci Němci?“ Že nejsou. „Když nejste Němci, proč berete takovou drsnou řeč do úst? Vždyť si pokazíte svůj krásný jazyk?“

To Mikula enom tak pro schlébu,“ pravili druzí za ševce, který již seděl zaražen.

Pro toho ševce také s počátku nemohli jsme se ničeho dověděti. Sotva že se někdo ze sousedů rozhovořil s námi, švec hned jej přes naše protesty okřikoval: „Ale Jane, neplec, neříkaj – co jim to mluvíš? To oni bez toho vědia.“

Jindy jen dokládal: „Ja pane, oni čekajú na tebe, Bartole, až ty jim to povíš. Dávno oni vědia, co ty tepru chceš říct. Ešče huby neotevřeš, už vědia...“

Co chvíle se někdo zarazil, kdy ho švec upozorňoval: „Možú sa ti smít, co také řeči vedeš? Pro také řeči páni k nám nepřišli...“

Než, abych se vrátil k jádru věci, starší Lohovčané vůbec a z mladých, kterým není pod 30 let, většinou zatrhují a rozumějí charvátsky. Čistá charvátština to není. Oni sami přiznávají se, že „těm u Dunaja“ nerozumějí mnoho, když k nim některý Gran zabloudí; ano jejich charvátština jest i mnohem slovačtější nežli v Guttfeldě, Přerově a Frelišdorfe. Styk ten s těmito třemi osadami charvátskými u Mikulova, kam mají 4-5 hodin cesty, udržují mnohem čilejší, nežli jsem tušil. Muži jezdí si tam pro nevěsty!

Podivno, že se nezachovala nejmenší tradice, jak osada jejich nebo sousední povstaly. Jen tolik se jim zdá, že jsou na Moravě déle nežli Guttfeldští. Sami sebe nazývají Giérce.

Když jsme se však ptali, umí-li ještě kdo charvátsky, hlásili se hojně: „O jéj, u Fabiána Domkovičů (*snad z dolního konce č. 95 *1851*) mluví čšče chrvátsky. – U Radkovičů takaj. – U Vlašiců takaj atd.“ Je tu na dvacet zachovalých rodin, které ještě lpí na své původní řeči mateřské. Litují mladších a vinu dávají tomu, že teď „řeč jejich nepanuje“. Nemohouť a nechtějí se s nimi na úřadě páni domluvíti slovensky, jako na příklad okresní soudce ve Valčicích Jiří Gröber, (*valtický rodák, předseda zemědělského a vinařského spolku, zakladatel ovocnicko-rolnické školy v r. 1873.*) který na každého se ocápně: „Nix böhmisch, hier ist alles deutsch!“ (*Ne česky, zde je vše německé!*)

Co se týče dědin Nové vsi a Poštorně, tam zůstalo několik jmen charvátských, ale charvátsky neumí již nikdo. Jen dvě mladé Charvátky jsou provdány do Nové vsi, Malková a Mitričová.

Na ukázkú lohovské charvátštiny stůj zde známá anekdota, kterou mi Pavel Radkovič (*pravděpodobně z domu č. 60 v Dědině *1847 – jeho žena Terezie *1845*) takto vypravoval:

„Jedan doktro (advokát) je biv jako (velmi) spravedliv, tako kadže (když) došav k nebeskoj brani, sú ga pustili v něbe. Ale svatý Petar jega hned sobet virinuv (vystrčil). Za to jeju virinuv, da je jednu hudobnu vdovu ošidiv o věčit (trojník). Doktor je si siev (sedl) za vrata a je čekav. Svatý Petar je se ga pitav: „čá ovde čekaš?“ Čekam, až ovde puoje (půjde) nikakov pop, da se mu vyzpovídám. Svatý Petar je se sadmíav a je povídav: „Ovde moreš (můžeš) do vieka čekat, nieteš nikogar popa dočekat.“

Všude totiž, kde Charváti sousedili se Slováky podél řeky Moravy v Rakousích, poslovenčili se šmahem a přijali nářečí slovácké. Všude však, kde Charváti obklíčeni jsou nebo sousedí s Němci, tam zachovali jak tak svůj jazyk do dnešní doby; posily se pak nářečí jejich dostává všelijakými cestami spíše z řeči spisovné (z novin). Lohovec je nejdále zastrčen v Rakousích. O řeči Poštorenských a Novoveských nám sami povídali: „Tam už sa reč zas ináč obracá. Podlevu tych rečí naše (naša) neide.“ Např. nevyslovují l.

Jména rodin lohovských jsou téměř napořád charvátská, méně česká. Charvátská pak jsou skoro vesměs táž, co u Mikulova. Některá rodina rozvětňuje se na několik větví, na příklad Fabioviců je v Lohovci šest nebo sedm. Rozeznávají se buď křestními jmény nebo přezdívkami, ne vždycky lichotnými, ale rodina nemrzí se proto. Také Drobiličů je šest rodin. Nejméně po dvou jsou Vaškoviči, Malčici, Grbavčici, Šlancaři. Ostatní jména pro úplnost také poznamenám: Domkovič, Ferbar, Garčic, Girič, Ivančic, Har, Kašník, Kuzmič, Letávka, Malek, Mitrič, Nejezchleba, Plavec, Radkovič, Slunský, Sitek, Vlašic, Vališ. Také je tu několik Dobešů, Dolečků, Dvořáků, Fojtíček, Novotný, Novák, Snopek, Štěpánek, Vlk, Rosenberger...

Křestní jména jsou táž jako na Moravě. Pozoroval jsem však, že místo Ján častější forma je Jane, místo Bartoloměj – Bartole, Jakub – Kubiš atd.

Jazykem českým čistým dovede mluvit vůbec málokterý Slováček. Ale v Lohovci podařilo se tu a tam přece některým několik docela dobrých českých vět. Český učí se dílem z kancionálů kostelních a modlitebních knížek („Zlaté chýže“ charvátské jsem tu nenašel), dílem, že čtou noviny a kupují si české kalendáře.

Z novin odebírají někteří krejcarové Moravské noviny, ba i Moravskou Orlici. Zvláště „Kukátka“ v Hlasu. České kalendáře jsem viděl: Moravský národní, Velký slovanský, Moravana, Posla z Čech; zdali jiný který, nepamatuji se.

I některé české knihy mají za roštem. Něco viděti z dědictev Cyrilolomethodějského a Svatojánského, něco i po různu koupeného. Ale všichni přáli si českých knih. Znáám v cípu Moravy mezi Moravou a Dyjí téměř každou ves, ale mohu svědomitě říci, že Lohovec a Poštorná všecky zahanbují kromě snad Staré Břeclavy. Stařeček Filip Vlašic, bývalý rychtář, (*kolem 1807; v letech 1846–1860 byl rychtářem; pocházel z domu č. 42 v Dědině; někteří z jejich prapravnuků žijí stále v Hlohovci – např. Jiří či Lubomír.) který tohoto roku slavil zlatou svatbu (jeho žena byla Marie, roz. Garčicová z domu č. 23 v Dědině), přál si na de všecko „Život císaře Josefa II.“ od dra Pečírky. Titul knihy té nalezl na obálce kostelního kancionálu od Fr. Pojmona.

Co z toho plyne pro ty, kteříž obrali si za úkol zakládati knihovny na místech ohrožených? Tu není třeba nikoho do čtení nutiti. Že by Lohovští nebo snad Novoveští byli nezámožní, nejsou; ale chuť ke čtení probudila by se obecněji v nich, kdyby se nějakými darovanými knihami zmlsali.

Jak se mluví, tak se zpívá: slovensky, charvátsky a česky. Slovensky umějí od sousedů; ostatně jsou písně od Břeclavy a ráz jejich dobře známý. Nejpозsléze sebral jich pěkný věnec učitel p. A. Novotný, který v letošních prázdninách je nad to ještě o třetinu obohatil. (Nar. 1858; učil také ve Staré Břeclavi; sebral kolem 200 lidových písní zveřejněných ve sbírkách „Bartoš I“ a Bartoš – Janáček III.)

Česky se Lohovčané naučili zpívati bůh ví kde, ale tuším zvláště šohaji, kteří na vojně sloužili u českých pluků, donesli z vojny české národní písně domů.

Charvátsky umějí zpívati po rodičích, anebo slovenskou i českou píseň, líbí-li se jim, pocharvátská si sami, jakož jsem ukázal příklad na písni: „Panímámo, hezkou dcerku máte.“ Ani se jim všude nerýmuje. „Vaša dciera ona doma ni,

ona plije rozmarin zeljen – zlo je.

Nek rozmarin zeljen je vyplila,
kumpanija husarov je dojahala – zlo je.
Nek by imala s husarima
tu -----va vodu skočit – zlo je.
Va vodu, na tu dibočinu,
kade su se rybe zdivočile – zlo je“

Ve velké hospodě (na kopci v Dědině), kde před okny hrálo se chase a v jizbě mužákům zpomenutý již gajdoš, tam zasedla po každé večer v mlsnici společnost vybranější; honorace, jakou má Lohovec. Přijali nás vlídně, ihned se obeznámili a v půl hodině rozproudilo se takové veselí, žerty, hovor, zpěv jako mezi nejlepšími známými.

Chceš-li se od Slováků něčeho dovědět, nezačíněj, dokud jsi toho nezvěděl. Neboť strhne-li Slováky zpěv, není s nimi řeči. Tak bylo i v Lohovci. Aby se do zpěvu přivedl nějaký pořádek, naučili jsme je kolozpěvu: „Pějme písně do kola“, čehož neznali. Všechny české písně, které jsme my zpívali, pochycovali okamžitě. Na druhý večer většinu jich uměli již; mezi nimi „Kde domov můj“, kterou ostatně někteří trošičku znali hned ze školy, „Hej Slované“, a „Moravo, Moravo, Moravičko milá!“

V rozesmáté chvíli odhodlal jsem se ke smělejší novotě. Učinil jsem náhlý návrh, že tento večer nesmí se mluvit v naší společnosti německy. A kdo slovíčko promluví, dá do stola krejcar na – chudě. Vesele přijato, se smíchem prováděno a dobře působilo.

V tom směru nejzáslušnější náš skutek by byl ten, kdyby se nám podařilo neškodným učinit podučitele lohovského. (Tím byl pravděpodobně Ignác Josef Berka, který zde působil od roku 1878 do 1897). Rodina nadučitelova je ctihodná, milá, vzdělaná. Zvláště obě rozto milé nadučitelovy dcerušky, vychované na Moravě, nikdy se asi neodrodi. Zato však podučitel, ač Moravan z Palkovic, je mladík tupý. Boj národností se ho netýká, neví, co je to; neboť nebyl to povinný předmět na ústavě učitelské. O svých povinnostech k dětem ví jen od inspektora, že Slováčkům svým „ani žádný Unterweisung (vysvětlování) nesmí podávat moravsky.“

Aby neupadl v podezření, že se nezachovává dle rozkazů školní rady, oslovuje i na ulici každého německy, a před visitací ukryl ve svém bytě i kde jaký český list (knih beztoho nemá) pod lůžko.

Církevně Nová ves a Poštorná náležejí k jedné farnosti, totiž poštorenské. Je tu farářem upřímný Čech a dobrý pastýř Antonín Krejčíř (správně Krejčí; farářem zde byl od roku 1873 do 1884). Jeho příčiněním jsou služby boží docela české. Je tedy Poštorná nejšťastnější z našich tří dědin: má dobrého kněze i dobrého starostu. Lohovec je méně šťastně. Patřival do nedávna také do Poštorně a fara poštorenská dosud některých pozemků odtud užívá – nyní však přifařen je do Valčic, kdež je sice značný počet Slováků, ale služby boží jsou výhradně německé. Lohovci kvůli dán do Valčic kaplana z Čech, jazyka českého nevalně znalý a nevalně k němu tuším také Inoucí. Lohovští chodí v neděli do Valčic do kostela a odpoledne vozívají jej do Lohovce na duchovní cvičení. V hody lohovské měl týž kaplan v neděli zpívané služby boží v malém kostelíčku tamějším a dosti chatrné české kázání.

dřívější poštorenský kostel

interiér poštorenského kostela

Na rozloučenou s Lohovcem doplňuji, že jsme se opravdu sešli také s krikopárem, od parku lednického nám známým.

V Lohovci nastane snad čilý život, až se hlavou obce stane Ondřej Kašník, mladý, vzdělaný muž, syn té ctihodné stařenky, co ráda poslouchá slavička. Ondřej Kašník byl učitelem, než se ujal statku po otci.

Marie Sítková

Proložený text v závorce doplnila autorka

Vznik a vývoj katastru

2.2.2 Mapování

Mapy stabilního katastru byly určeny pro účely daňové, nikoliv pro ochranu vlastnictví. Pro účely vedení pozemkových knih se mapy stabilního katastru začaly využívat až dodatečně při zakládání nových pozemkových knih po roce 1871.

Před mapováním byly v daném katastrálním území označeny vlastnické hranice. Měření probíhalo stolovou metodou. Zeměměřič přišel do terénu se stolem, který byl tvořen dřevěnou deskou, připevněnou na měřický stativ (trojnohý stativ). Pomocí libely urovnal stůl do vodorovné polohy. Na stole byl připevněn tzv. mapový podklad, což byl list papíru, na kterém byly zakresleny dané body (trigonometrické apod.). Dále byl na papíře vykreslen rám v určitém měřítku. Měřič se se stolem přemísťoval z bodu na další body a z každého prováděl měření na měřickou lať, se kterou chodil v terénu jeho spolupracovník. Měření se provádělo přístrojem zvaným eklimetr, což je pravítko se sklopným dalekohledem. Později byl tento dalekohled vybaven i výškovým kruhem a dálkoměrnými nitěmi, tudíž bylo možné měřit i výškové úhly a vzdálenosti. Při jednom procesu měření byl měřič schopen určovat vzdálenost a převýšení bodů, což umožnilo pořízení polohopisu i výškopisu. Díky tomuto vylepšení se z klasické stolové metody stala stolová tachymetrie a ve své době byla nejefektivnější mapovací metodou. Vzdálenosti měřili pomocníci pomocí řetězu, latě nebo provazu. Viz. Obr. 2.2 d

Měřickým, výpočetním a kartografickým pracím pro stabilní katastr je i dnes možné vytknout pouze minimum systémových chyb (např. dočasná stabilizace měřických bodů, zanedbání kontinuální údržby a vedení katastrálního operátu),

Bylo vytvořeno jednotné a bohužel dosud jediné státní mapové dílo velkého měřítko na celém území státu, jehož výsledky byly základem dnešních katastrálních map do druhé dekady třetího tisíciletí.

V rámci prací probíhalo přesné trigonometrické měření. Pro každou obec byly stanoveny popisy hranic katastrálních obcí, každé parcele se přiřadilo parcelní číslo (odlišné od josefského). Výsledkem byly rovněž katastrální mapy (měřítko 1:2880) pro každou katastrální obec: kolorované císařské otisky a tzv. indikační skici k zachycování změn.

Barevná odlišená v indikačních skicích:

Červená	kamenné a cihlové domy
Žlutá	dřevěné stavby
Okrová	orná pole
Tm. zelená	zahrady, louky
Sv. zelená	pastviny, lada
Tm. šedá	lesy
Modrá	rybníky, vodní toky
Hnědá	cesty
Růžová	železnice

Tento katastr měl tvořit stálý a dokonalý seznam všech pozemků podrobených dani, s údáním jejich velikosti, polohy a čistého výnosu. Pro svou důkladnost a představu, že bude navždy sloužit svému účelu byl nazván stabilním. K účelům mapování byly převzaty osvědčené výsledky josefského katastru, zejména rozdělení na katastrální obce a zobrazené pozemky byly označeny parcelními čísly. Pozemky se dělily na dani podrobené a pozemky od daně osvobozené. Mezi podrobené patřila půda plodná a tzv. parifikáty, což byly pozemky, které sloužily jiným účelům než zemědělským a lesnickým, které měly být zdaněny podle porovnání se sousedními pozemky – parifikací.

Plodná půda dle kultur – zahrady, vinice, role, louky, pastviny, lesy. K parifikátům patřily např. zastavěné plochy domů a budov včetně cest, kanály, dráhy atd. Osvobozené byly – neplodná půdy, veřejné cesty, rybníky bez užitku, koryta potoků a řek, veřejné prostranství náměstí, návsí, kostely, hřbitovy, budovy sloužící státu, veřejné vzdělávací ústavy apod.

Vodní toky do šířky 2m nebyly zakresleny. Tloušťka čáry byla cca 1mm, což odpovídá 2880mm v terénu a to jsou 3m. Proto i přípustná chyba u mapy stabilního katastru činí 3m.

Dalo by se povídat více snad jen několik údajů bylo zaměřeno celkem 12 691 obcí, 79 328 km², 15 359 518 parcel a vyhotoveno 40 907 mapových listů. Stabilní katastr nabyl účinnosti na Moravě a ve Slezsku v roce 1851, v Čechách roku 1860.

2.2.3 Obsah stabilního katastru

-Original stabilního katastru

1. Protokol pozemkových parcel - všechny pozemky podle očíslování v indikační skice, údaje o majiteli, výměra, druh
2. Protokol stavebních parcel - jednotlivé domy dle čísel popisných s údaji o majiteli, druhu budovy, výměře pozemku
3. Abecední seznam majitelů - zachycení všech parcel, které patřily danému majiteli
4. Výkaz o využití půdy - rozdělení pozemků dle druhu a využití
5. Výpočetní protokol - výpočet rozlohy jednotlivých parcel
6. Přílohy - záznamy majitelů proti výpočtům, řešení námitek apod.

-Duplikát stabilního katastru

Vychází z úvodního protokolu, doprovázen hodnocením bonity a výnosu jednotlivých pozemků. Obsahuje kopie protokolu pozemkových a stavebních parcel a další protokoly (protokoly o místních cenách zemědělských produktů, o výši sklizně, o nákladech a výdajích na obdělávání pozemků, mzdy za zemědělské práce...). Nejcenější částí duplikátu je katastrální oceňovací elaborát, který vychází z polohy obce, klimatu, způsobu obživy, druhů dobytka, zemědělských produktů, hospodářského nářadí, údajů o obytných domech, řemeslech, hodnocení polí a luk.

Pro stabilní katastr podle patentu z roku 1817 se u pozemků pro výnos určoval čistý

výnos vceňováním a vtrídováním parcel. Čistý výnos byl takový výnos, kterého držitel dosáhl při obvyklém obhospodařování půdy v roce obvyklé (průměrné) úrodnosti, po odečtení všech nutných a v obci obvyklých výloh na osev, zpracování půdy, svážení, opatřování plodin apod. K výpočtu byly použity ceny z roku 1824. Určením výnosu byli pověřeni odhadní komisaři (zemědělstí a lesní). Nad jejich činností bděli odhadní inspektoři. Čistý výnos jedné obce se srovnával s čistým výnosem obcí sousedních a rozdíly měly být vyrovnány. Odstranění rozdílu se podařilo jen s obcí sousední ale již se třetí, pátou a další obcí se to nepodařilo, čímž vzniklo hojně křiklavých nesrovnalostí, které zavinily brzký pád tohoto nákladného díla, kterému nezabránil ani patent z 10. října 1849, který změnil kontingentovanou daň pozemkovou (povinný podíl na tom, co se mělo odvést) na daň kvótovou tím, že stanovil její výši 16% z katastrálního výtěsku; k ordinariu (základu) této daně byla tzv. třetinová přírážka (5 1/3 %), čímž sazba stoupla na 21 1/3 %.

2.2.4 Výsledky

a) pozitiva stabilního katastru :

- bylo zmapováno celé území státu, tedy v našem případě Českého království, jedná se o první souvislé mapování
- pozemkové parcely byly číslovány barvou červenou, stavební černou
- použití papíru – pro tvorbu mapy má zásadní význam. Pro tvorbu stabilního katastru byl použit zvláště kvalitní papír podlepený hliníkovou fólií, jehož srážlivost byla minimální. Zpočátku se s ní vůbec nepočítalo.

b) nedostatky stabilního katastru:

- v obci se začalo mapovat od středu, většinou od kostela, s narůstající vzdáleností od odměrného bodu rostlo i zkreslení. Protože, jak už bylo řečeno, mapovalo se po katastrálních územích, vznikly tzv. ostrůvkové mapy. Průběh zakreslených hranic sousedních katastrálních území není totožný, překrývá se nebo nedokrývá řádově v metrech obr. 2.2.e, 2.2.f, 2.2.g.
- Při mapování nebyly stabilizovány body, z nichž bylo prováděno měření, jinak řečeno, nebyly poznamenány body, na kterých stál měřický stůl, takže nebylo možné provést následnou kontrolu a zpětné vytyčení z mapy do terénu. Ovšem s tím, že by mapy stabilního katastru sloužily někdy jako podklad pro vytyčení hranic pozemků se při jeho tvorbě nepočítalo; jak bylo řečeno výše byl konstruován pro přesný a kvalitní výběr daní.
- Zaměření budov a staveb. Zdálo by se, že poměrně přesné bude zaměření budov a staveb. Bohužel, protože původní účel mapování byl pro stanovení daně, tak tomu není zcela přesně. U budov se přesně zaměřil jeden roh a pak se přesně změřila zastavěná plocha včetně okapů. Orientace v mapě pro účely daňové nebyla důležitá, poněvadž se ovšem nezachovalo, který roh byl

zaměřen, tak nelze brát zaměření budov za jednoznačné.

- I když byl pro tvorbu map použit velmi kvalitní papír, u kterého se nepředpokládalo, že nastane srážení, tak ke srážení došlo. Srážení papíru bylo ještě zvětšeno kolorováním map.
- Největším nedostatkem byla skutečnost, že se údaje ve stabilním katastru neaktualizovaly a proto se brzy začal stav evidovaný lišit od stavu ve skutečnosti.

2.2.5 Reambulace stabilního katastru (1869–1883)

V průběhu krátkého období se zjistilo, že mapy nejsou dostatečně udržovány, že se do nich nepromítají nastalé změny, ať už v kulturách nebo ve vlastnictví /dělení pozemků apod./. Hlavním důvodem pro revizi, neboli reambulaci pozemkového katastru byl nízký a nestejnoměrný odhad čistého výnosu, vycházející z úrovně cen plodin z roku 1824 a tudíž nedopovídaly novému způsobu hospodaření. To vedlo k vydání zákona č.88 ř.z. z 24. května 1869. Výsledky reambulace měly sloužit rovněž jako podklad pro nové pozemkové knihy /horní, železniční atd./. Obecný zákon byl vydán v roce 1871 pod. č.95 ř.z. začíná se stále více prosazovat i druhá funkce katastru nemovitostí a to je ochrana majetku, resp. vlastnických práv. Jednak zlepšenou evidencí nejen vlastnického práva, ale i jiných práv jim na roveň postavených – služebnosti (věčná břemena), zástavní právo, předkupní právo apod.. Pozemková kniha si získala velkou důvěru, knihy byly veřejné, každý do nich mohl nahlédnout.(viz ust. § 7 Pozemkové

knihy jsou veřejné. Kdokoliv může do pozemkových knih nahlédnouti u přítomnosti některého úředníka pozemkových knih a vyžádati si z nich opisy nebo výpisy, které vydá listovní pod vlastní odpovědností.) Dal se v nich vyhledat vývoj právních vztahů, kultur, služebností, protože neplatné údaje se nevy mazovaly, ale podtrhly červenou barvou.

Průlomem do sféry geometrů byl rok 1893, kdy byla působnost evidenčních geometrů rozšířena – nadále mohli vykonávat činnost nejen z úřední povinnosti, ale též měření pro potřebu a na náklad stran.

Současně se zjistilo, že mapy byly graficky vyhotovené na nepřesných základech triangulace, to se začínalo projevovat při obtížném zaměřování změn a vytyčování hranic. Řešením bylo zavedení tzv. trigonometricko-polygonální metody, tedy číselného měření. Bylo zavedeno dekadické měřítko 1:2500, 1:1250, 1:625. Instrukcí, které řešily způsoby měření, bylo několik, podstatné je, že upřesňovaly již vzniklý pozemkový katastr a byly natolik propracované a velmi podrobné technické návody, že některé z nich byly dodržovány do začátku 21. století. Postupně se přecházelo při mapování od metod grafických k metodám číselným. Stručně – zjistilo se, že postačuje vyjít z triangulačních bodů /ty byly řádu I., II. a III. A pomocné IV. a V./, zaměřit přesně bod, z něhož se měří a nadále měřit v terénu pouze vzdálenosti a úhly, pořádit zápisníky o měření a pak u rýsovacího stolu tyto výsledky zpracovat. Práce se jednak zrychlila a výsledky byly také přesnější. Výhodou číselného měření byla síť pevných trvale stabilizovaných bodů (trigonometrických a polygonových), možnost

vyjádření polohy každého zaměřeného bodu pravoúhlými souřadnicemi, možnost zpětné rekonstrukce zaměřeného bodu a možnost zobrazení zaměřeného území v jakémkoliv měřítku.

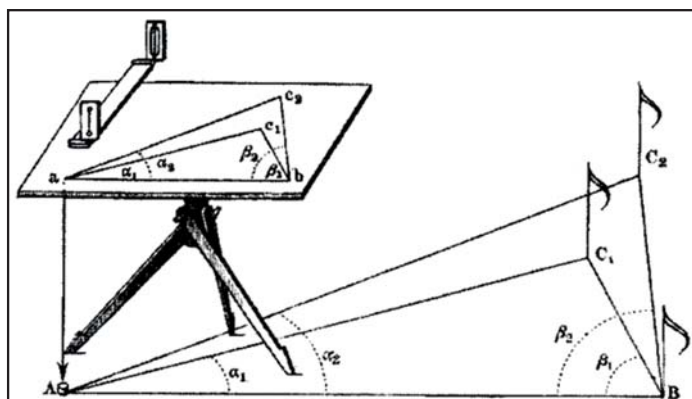
Zákonem 95/1871 Sb. byl založen tzv. intabulační princip. Vlastnictví se nabyvalo zápisem do pozemkové knihy. Pozemkové knihy vedly a o změnách vlastnictví rozhodovaly soudy. Úřady geodzie a kartografie zpracovávali technické podklady, mapování, geometrické plány apod. Stanovením intabulačního principu (tj. ztotožněním okamžiku nabytí práva s okamžikem jeho veřejné publicity v pozemkové knize) a přísných a přesných formálních pravidel pro zápis byl zajišťován vysoký soulad mezi skutečností a evidovaným stavem.

Hlavní zásady pro práce vceňovací byly stanoveny takto:

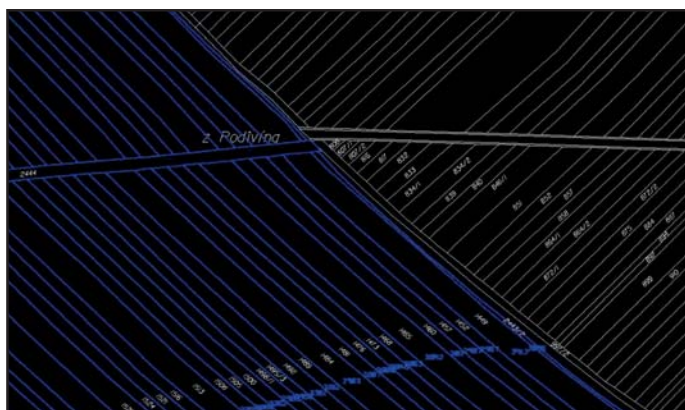
- a) dani podléhají veškeré pozemky zemědělsky a lesnický užívané nebo které jsou schopny zemědělského zpracování,
- b) základem daně je opět čistý výnos, který záleží na druhu obdělávání (kultuře) a bonitě pozemků,
- c) druhy obdělávání jsou: role, louky, zahrady, chmelnice, vinice, pastviny, alpy, lesy, jezera (močály, rybníky), parifikáty a neplodná půda.
- d) bonita byla vyjadřována 6 8 třídami.

Evidence katastru daně pozemkové

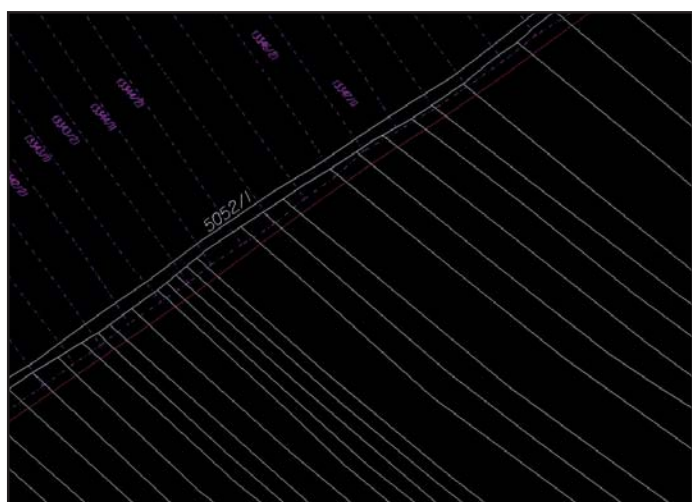
Třebaže zákon č. 88 ř.z. o úpravě daně pozemkové z r.1869 určoval provedení revize vždy po 15 letech, byl již v roce 1883 vydán zákon ze dne 23. května 1883, č. 83 ř.z. o evidenci katastru

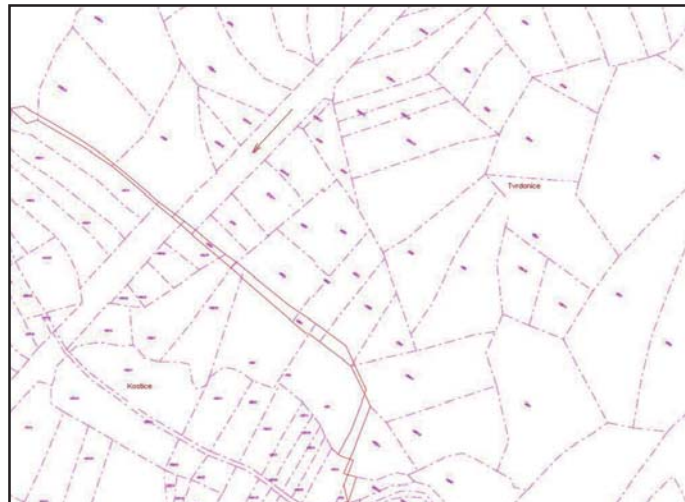
Obr. 2.2 d Měřický, topografický stolek a průzor s ukázkou protínání vpřed

Obr. 2.2 e Míjení cest

Obr. 2.2 g Překrývání hranic k.ú. - stabilní katastr

Obr. 2.2 f Míjení vodního toku - Kyjovka

daně pozemkové, jenž stanovil udržování zápisů pozemkového katastru v soulasu se skutečným stavem v přírodě a dále i udržování soulasu zápisů veřejných knih se zápisy pozemkového katastru, a to proto, že dílo pozemkového katastru bez doplňování by neposkytovalo žádaných správných podkladů a daně a dávky předepsané podle takových podkladů by byly chybné. Také pozemkové knihy, při jejichž založení bylo nařízeno, aby do listu statkové podstaty (list A) byly zapsány katastrální parcely z pozemnostního archu, by bez vedení pozemkového katastru brzy zastaraly a neposkytovaly obraz skutečných poměrů a tím ztrácely důvěru veřejnosti. Zákonem o evidenci katastru měl proto být zajištěn stálý soulas mezi skutečným stavem v přírodě a knihou pozemkovou vedením (evidencí) pozemkového katastru. Důsledkem tohoto zákonem a dalších příslušných ustanovení bylo, že byla vybudována celá síť (takřka v každém okresním městě) působišť evidenčních geometrů a jejich pomocníků. Tato působišť mnohde získávala charakter správního pozemkového úřadu I. stolice. Tento charakter tento byl nakonec legalizován katastrálním zákonem z roku 1927 a označení názvem "Katastrální měřický úřad". Takovýchto působišť evidenčních geometrů (dnešních katastrálních úřadů) bylo podle naří-

zení rakouského Ministerstva financí z roku 1883 v Čechách 53 a na Moravě 30.

Revize reambulovaného katastru

Při evidenční činnosti byly zjištěny mnohé nesrovnalosti v rozřídění pozemků podle druhu obdělávání a ve vtřídění do bonitních tříd pozemků a také i v sazbách katastrálního čistého výnosu, a v neposlední řadě i nesrovnalosti mezi jednotlivými vceňovacími obvody. Odstranění těchto nesrovnalostí mělo být provedeno při revizi pozemkového katastru, jejíž úkol určoval zákon ze dne 12. července 1896, č. 121 ř. z. Zejména měly být odstraňovány hrubé nesrovnalosti v zatřídění pozemků do druhu obdělávání a užívání, v sazbách čistého katastrálního výnosu, ve změnách jakostních tříd apod., a to zvláště, bylo-li o odstranění nesrovnalostí požádáno. Výsledky revize, pokud byly širšího rázu, byly uveřejněny v "Klasifikačních tarifech z r. 1897" a v obsáhlejších dvoudílných "Ergebnisse der Catastral-Revision" z roku 1901. K dalším takovým revizím, které se měly podle zákona (z r. 1869 ř. z. č. 88) konat v 15letých obdobích, již nedošlo.

Zákon č. 83/1883 ř. z.

Řádná evidence stabilního katastru vyřešena teprve zákonem č. 83 ř. z. ("O evidenci ka-

tastru daně pozemkové"), který platil až do 1.1. 1928, kdy vstoupil v platnost zákon č. 177/1927 Sb. o Pozemkovém katastru. Zákon řešil několik podstatných nedostatků katastru :

1) propojení evidenční části pozemkového katastru s právní částí pozemkové knihy. Za tímto účelem byla u Knihovního soudu vedena mapa pozemkové knihy, kterou pracovníci katastrálních úřadů zpravidla jednou ročně doplňovali o změny, které během té doby nastaly.

2) nařizuje přesnou evidenci změn, kdy:

- držitelé půdy měli povinnost do 6 týdnů hlásit změny (pomocí tzv. Ohlašovacích listů),
- ohlášené změny se musely provést v obou operátech - vzniká institut geometrického plánu
- alespoň jednou za tři roky mělo dojít k úplné revizi držby návštěvou obce,
- každý byl povinen poskytovat informace o svých nemovitostech buď právní části Pozemkové knihy nebo evidenční části pozemkové části Stabilního katastru.

Takto byl stabilní katastr udržován až do roku 1927, kdy byl přijat zákon 177/1927 Sb. o pozemkovém katastru.

Josef Haar

Setkání šedesátníků

Letošní šedesátníci se sešli v neděli 16. června. Své setkání zahájili mší svatou, pak následovala prohlídka školy, kterou je provedla paní ředitelka Hana Müllerová. Škola se jim velmi líbila. Zavzpomínali si na doby, kdy v ní sami sbírali první vědomosti a znalosti. Pak pokračovali na obecní úřad, kde je přivítal pan starosta Jaroslav Haj-

da, který jubilantům poblahopřál k jejich letošním kulatinám a předal malý dárek. V krátkém programu jim zazpívaly a zrecitovaly děti.

Bylo to milé setkání.

Marie Bartošíková

Společenská rubrika

Opustili naše řady

Pan Josef Grandič zemřel dne 5. 2. 2024 ve věku 76 let.

Paní Ludmila Štěpánková zemřela dne 9. 2. 2024 ve věku nedožitých 96 let.

Pan Stefan Malek zemřel dne 3. 3. 2024 ve věku 78 let.

Paní Marie Kašníková zemřela dne 17. 4. 2024 ve věku 82 let.

Pan František Grandič zemřel dne 26. 5. 2024 ve věku 70 let.

Vážení občané, z důvodu ochrany osobních údajů přestaneme zveřejňovat jména jubilantů a narozených dětí. Pokud máte zájem o zveřejnění gratulace nebo poděkování někomu ze spoluobčanů, můžete tak učinit na obecním úřadě, v následujícím vydání Našej dědiny je zdarma otiskneme.

Nadále zde budeme uvádět pouze jména zemřelých spoluobčanů, která byla uveřejněna na stránkách obce.

Výpis usnesení

z 9. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Hlohovec ve volebním období 2022-2026, konaného dne 30.1.2024

Usnesení č. 1/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo ověřovateli zápisu Ing. Radka Bergauera a Františka Bartošíka.

Usnesení č. 2/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo návrhovou komisi ve složení Mgr. Hana Müllerová, členové Antonín Koryčánek a MVDr. Iva Pivodová.

Usnesení č. 3/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo navržený program jednání.

Usnesení č. 4/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo uzavření směnné smlouvy na směnu části pozemku p.č. 1708, zahrada o v rozsahu geometrického plánu č. 1454/264/2023, nově vytvořeného pozemku p.č. 1708/6, zahrada o výměře 750 m² v k.ú. Hlohovec ve vlastnictví obce Hlohovec za pozemky p.č. 1867/36, zahrada o výměře 375 m² a p.č. 1867/60, zahrada o výměře 375 m², oba v k. ú. Hlohovec ve vlastnictví fyzické osoby bez finančního dorovnání. Náklady se směnou pozemků hradí žadatel (geometrický plán, návrh na vklad do KN).

Usnesení č. 5/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo dotaci z rozpočtu obce Hlohovec na rok 2024 pro Myslivecké spolek Hlohovec z.s., IČ 48455091,

Hlohovec, Dolní konec 481 dle žádosti ze dne 15.1.2024 ve výši 75 000,- Kč.

Usnesení č. 6/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec neschválilo záměr prodeje pozemku p.č. 1830/131 v k.ú. Hlohovec o výměře 71 m².

Usnesení č. 7/9/2024:

Zastupitelstvo obce schválilo uzavření směnné smlouvy na část pozemku p. č. 1172/3, orná půda o výměře 263 m², část pozemku p. č. 1171/12, ostatní plocha o výměře 1585 m², část pozemku p. č. 1171/13, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 378 m², část pozemku p. č. 1167, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 577 m² vše v k. ú. Hlohovec ve vlastnictví obce Hlohovec za pozemek p. č. 1867/35, zahrada o výměře 487 m², pozemek p. č. 1867/61, zahrada o výměře 487 m², podíl id. ½ pozemku p. č. 1171/352, ostatní plocha o výměře 228 m², podíl id. ½ pozemku p. č. 1171/294, ostatní plocha o výměře 163 m², podíl id. ½ pozemku p. č. 1171/325, ostatní plocha o výměře 16 m², podíl id. ½ pozemku p. č. 1171/327, ostatní plocha o výměře 8 m², podíl id. ½ pozemku p. č. 1171/351, ostatní plocha o výměře 220 m², pozemek p. č. 1165/3, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 224 m², pozemek p. č. 1165/8, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 20 m², zemědělskou stavbu, bez čísla popisného a evidenčního postavenou na pozemcích p. č. 1165/2, p. č. 1165/3 a p. č. 1165/4,

zemědělskou stavbu, bez čísla popisného a evidenčního postavenou na pozemcích p. č. 1165/6 a p. č. 1165/8, vše v k. ú. Hlohovec, ve vlastnictví fyzické osoby s finančním dorovnáním ve výši 1 225 536,- Kč, které druhý směřující uhradí obci Hlohovec.

Náklady spojené se směnou pozemků a staveb (geometrický plán, znalecký posudek, návrh na vklad do KN) budou hrazeny oběma stranami společným dílem.

Usnesení č. 8/9/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec pověřilo starostu obce k odeslání do-

pisu, jehož celý text je přílohou tohoto usnesení, svolateli pracovního jednání ke změně hranice Lednicko – valtického areálu plánovaného na den 22. února 2024 od 11 hod. na Městském úřadě Břeclav v zasedací místnosti č. 39, k účasti na tomto jednání a k předložení stanoviska obce Hlohovec, která má zájem vymezit hranice Lednicko-valtického areálu mimo intravilán obce.

V Hlohovci dne 30.1.2024

Ing. Jaroslav Hajda
starosta obce

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Valticích.

z 10. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Hlohovec ve volebním období 2022–2026, konaného dne 17.4.2024

Usnesení č. 1/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo ověřovateli zápisu Antonína Koryčánka a Petra Tomka.

Usnesení č. 2/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo návrhovou komisi ve složení Ing. Jaroslav Hajda, členové Marie Bartošíková a Mgr. Sylva Vlašicová.

Usnesení č. 3/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo navržený program jednání.

Usnesení č. 4/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo obecně závaznou vyhlášku obce, kterou se vydává Požární řád obce, viz. Příloha č. 1 zápisu.

Usnesení č. 5/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo název nové ulice „U Rybníka“, která se umísťuje na pozemcích p.č. 1686/2, č. 1695/2, č. 1696/4, č. 1702/2 a č. 1705/2 v k.ú. Hlohovec, viz. Příloha č.2 zápisu.

Usnesení č. 6/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo vyřazení nedobytných pohledávek v celkové výši 92 600,- Kč z let 2009 – 2015.

Usnesení č. 7/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec revokovalo usnesení č. 8/8/2023 přijaté na 8. zasedání Zastupitelstva obce Hlohovec dne 13.12.2023.

Usnesení č. 8/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo finanční příspěvek ve výši 2 000 000,- Kč na výdaje na provoz a mzdy v roce 2024 pro Základní školu a Mateřskou školu Hlohovec, příspěvkovou organizaci, IČO 70982554 se sídlem Dolní konec 239, 69143 Hlohovec.

Usnesení č. 9/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec projednalo požadavek ředitelky příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Hlohovec o povolení výjimky z počtu žáků v základní škole pro školní rok 2024/2025 na 60 žáků v pěti třídách, přičemž ročníky 1., 2., 4. a 5. nedosahují potřebného nejnižšího počtu 15 žáků na třídu.

Usnesení č. 10/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec povolilo v souladu s § 23 odst. 4 a § 177 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, své příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Hlohovec pro školní rok 2024/2025 výjimku z nejnižšího počtu žáků.

Usnesení č. 11/10/2024:

Zastupitelstvo obce Hlohovec schválilo v souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů pravomoc přijímat rozpočtová opatření Radou obce ve výdajové části ve výši 500 000,- Kč na každý závazný ukazatel.

V Hlohovci dne 17.4.2024

Ing. Jaroslav Hajda
starosta obce

Co jsme v roce 2023 udělali pro životní prostředí?

Díky obyvatelům se naše Obec Hlohovec může za rok 2023 pochlubit výsledky sběru vysloužilého elektrozařízení předaného ke zpětnému odběru společnosti Elektrowin o celkové hmotnosti 6,48 t. Každý obyvatel tak odevzdal průměrně 4,92 kg spotřebičů. Ušetřili jsme tak spotřebu elektřiny a snížili produkci skleníkových plynů. Nepotřebovali jsme ropu, železnou rudu, měď a hliník, které jsou potřebné pro průmyslovou výrobu. Nahradili jsme je právě recyklací odevzdaných spotřebičů.

Konkrétní přínos obyvatel vyčísluje Osvědčení o podílu na zlepšení životního prostředí, které na základě dosažených výsledků vystavil kolektivní systém pro sběr

a recyklaci vysloužilých spotřebičů Elektrowin.

Vyplývá z něj, že díky našim odpovědným obyvatelům došlo za rok 2023 k úspoře produkce CO₂ o 73,06 tun. Tipnete si, kolik smrků pohltí stejné množství CO₂? 29 ks!

Také nebylo nutné vytěžit a spotřebovat 3 800,18 litrů ropy. Představte si, že z tohoto množství se pokryje spotřeba pohonných hmot aut např. na cestu z Prahy do Brna po dálnici D1 a to 143 krát.

Došlo také k úspoře 39 119,86 kWh energie. Asi stejné množství, jako kdybychom spustili cyklus myčky nádobí 39120 krát.

Z odevzdaného množství spotřebičů se podařilo vrátit do výroby 3 755,46 kg žele-

za. Takové množství recyklovaného železa je možné použít pro výrobu 154 ks nových praček, aniž by bylo nutné těžit železnou rudu.

Recyklací vysbíraných spotřebičů se také podařilo získat 129,71 kg mědi, což stačí pro ražbu 23060 1€ mincí, nebo 156,98 kg hliníku, který by stačil na výrobu 10466 plechovek o objemu 0,33 l.

Pamatujte! Elektrozařízení obsahuje nejen dále využitelné materiály, ale také škodlivé látky. Odhozením do popelnice se elektrozařízení nedostanou k recyklaci, ale skončí nevyužitě na skládce. Odevzdávejte spotřebiče na sběrný dvůr, nebo poslednímu prodejci při zakoupení nového!

OSVĚDČENÍ

O PODÍLU NA ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Kolektivní systém Elektrowin tímto potvrzuje, že spolupracující partner

OBEC HLOHOVEC

v roce **2023** odevzdal ke zpětnému odběru a recyklaci **6 480 kg** elektrozařízení a následné zpracování s využitím nejlepších dostupných technologií a v souladu s evropskými standardy.

Tím se podílí na:

snížení produkce skleníkových plynů
o **73,06** tun CO₂

množství vzrostlých smrků, které
pohlčí stejný objem CO₂ – **29**

omezení těžby
o **3 800,18** litrů ropy

je to stejné jako PHM do osobního auta
pro **143** cest Praha – Brno po D1

úspoře **39 119,86** kWh
elektrické energie

potřebné k **39 120** mycím
cyklům myčky nádobí

recyklaci

3 755,46 kg železa **Fe**
to odpovídá množství železa
potřebnému pro výrobu
154 kusů praček

129,71 kg mědi **Cu**
takové množství by bylo
zapotřebí pro ražbu
23 060 1€ mincí

156,98 kg hliníku **Al**
to by posloužilo k výrobě
10 466 plechovek
o objemu 0,33 l

Ing. Roman Tvrzník
předseda představenstva ELEKTROWIN a.s.

elektrowin

Výpočet proveden na základě výpočetního nástroje WEEE Fora ověřeného PRé Consultants bv
Vygenerováno dne: 26.03.2024

UPOZORNĚNÍ na zákaz provozu kotlů na pevná paliva nižší než 3. třídy

„Změny v zák. č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů“

V důsledku změn ustanovení § 11 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), nebude orgán ochrany ovzduší na úrovni obecních úřadů obce s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) od 1. 7. 2024 vydávat závazná stanoviska k umístění, provedení a užívání staveb stacionárních zdrojů a činností neuvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší (tzv. nevyjmenované zdroje).

Odbor stavební a životního prostředí, oddělení životního prostředí a památkové péče dále upozorňuje všechny vlastníky kotlů na pevná paliva nižší než 3. třídy (dle ČSN EN 303-5), které jsou napojeny na teplovodní soustavu ústředního vytápění, že **s účinností od 1.9.2024 začne platit zákaz provozu** těchto zařízení v rodinných domech, bytových domech nebo stavbách pro rodinnou rekreaci. **V ostatních objektech platí tento zákaz již od 1.9.2022.**

Současně upozorňujeme provozovatele na plnění povinností dle § 17 odst. 1, písm. h) zákona o ochraně ovzduší, a to provádění pravidelně, nejméně jednou za 3 roky, kontrolu technického stavu a provozu spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva o celkovém jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění. Tato kontrola musí být provedena odborně způsobilou osobou. Seznam odborně způsobilých osob je dostupný na adrese <https://ipo.mzp.cz/>.

OÚ ORP má pravomoc požadovat pro provozovatelích spalovacích stacionárních zdrojů dle § 17 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně ovzduší informace o provozu stacionárního zdroje a jeho emisích.

Na výměnu nevyhovujících kotlů, poskytuje Ministerstvo životního prostředí podporu z fondů EU prostřednictvím kotlíkových dotací [Domácnosti s nižšími příjmy – kotlíkové dotace – SFŽP ČR \(sfzp.cz\)](#). Ostatní majitelé nemovitostí s neekologickým vytápěním mohou na pořízení nových zdrojů využít dotaci z programu Nová zelená úsporám [Ostatní domácnosti – Nová zelená úsporám – SFŽP ČR \(sfzp.cz\)](#).

HLOHOVEC DĚTSKÁ BURZA

PODZIM/ZIMA

SOBOTA 14.9.2024

9:00–16:00

- KULTURNÍ DŮM
HLOHOVEC
- DOLNÍ KONEC 29

PRODEJCI SE MOHOU HLÁSIT NA EMAIL
BURZAHLOHOVEC@SEZNAM.CZ
DO NAPLNĚNÍ KAPACITY

TATO AKCE JE
POŘÁDÁNA
ZA PODPORY OBCE
HLOHOVEC

nutritio ZDRAVÁ
VÝŽIVA

Na místě možnost
zakoupení sortimentu
-prodejní stánek

TŘÍDĚNÍ ODPADU

CO SEM PATŘÍ

CO SEM NEPATŘÍ

SVOZ

PLAST

- SEŠLÁPNUTÉ PET LAHVE
- IGELITY
- OBALY OD PRACÍCH PRÁŠKŮ
- KELÍMKY OD MLÉČNÝCH VÝROBKŮ A JOGURTŮ
- OBALY OD ČISTÍCÍCH A KOSMETICKÝCH PŘÍPRAVKŮ
- OBALOVÝ POLYSTYREN
- ČISTÝ POTRAVINOVÝ POLYSTYREN

- STAVEBNÍ POLYSTYREN SE ZBYTKY FASÁDY
- PVC
- LINOLEUM
- PLASTOVÉ OBALY OD CHEMIKÁLIÍ
- GUMA
- MOLITAN
- TRUBKY
- ZNEČISTĚNÉ A MASTNÉ PLASTY

SEŠLÁPNUTÉ A ŘÁDNĚ ZMAČKANÉ VLOŽIT DO PRŮHLEDNÉHO PYTLE

PAPÍR

- NOVINY
- ČASOPISY
- LEPENKA, KRABICE, KARTON
- SEŠITY
- KNIHY
- LETÁKY
- PSACÍ A BALICÍ PAPÍR

- MOKRÝ, MASTNÝ ČI ZNEČISTĚNÝ PAPÍR
- CELOFÁN
- OBVAZY
- POUŽITÉ PAPIROVÉ KAPESNÍKY
- VOSKOVÝ PAPÍR
- KRABICE OD PIZZY

ŘÁDNĚ SVÁZANÝ NEBO PLNĚ NASKLÁDANÝ DO PAPIROVÝCH TAŠEK NEBO KRABIC. POKUD JE ŠPATNÉ POČASÍ, PAPÍR JE VHDNĚ DÁT VEN AŽ V DEN SVOZU.

TETRAPAK

- NÁPOJOVÉ KARTONY OD MLÉČNÝCH VÝROBKŮ
- DŽUSŮ
- KEFÍRŮ
- VÍNA

- ZNEČISTĚNÝ KARTON
- MASTNÝ KARTON
- KARTON SE ZBYTKY POTRAVIN
- KRABICE OD PIZZY

SEŠLÁPNUTÝ, SVÁZANÝ NEBO V PRŮHLEDNÉM SÁČKU

KOV

- PLECHOVKY
- VÍČKA OD JOGURTŮ
- ALOBAL
- HLINÍKOVÉ NÁDOBY, OBALY A JINÉ

- PLECHOVKY SE ZBYTKY JÍDEL
- VELKÉ TĚŽKÉ KUSY KOVU

V PRŮHLEDNÉM SÁČKU

ROSTLINNÉ OLEJE

- FRITOVACÍ OLEJE
- ROSTLINNÉ OLEJE
- JEDLÉ TUKY

- MOTOROVÉ OLEJE
- TECHNICKÉ OLEJE

V UZAVŘENÉ PET LAHVI S POPISEM OLEJ

POUŽÍVEJTE PRŮHLEDNÝ PYTEL NA ODPADKY.

SLOUŽÍ TO K VIZUÁLNÍ KONTROLE, ZDA BYL ODPAD SPRÁVNĚ TŘÍDĚN.

SWAZUJTE PAPÍRY A TETRAPAKY

UŠETŘÍ TO MÍSTO A ZJEDNODUŠÍ MANIPULACI S ODPADEM.
TETRAPAKY MŮŽETE ODEVZDAT I V PRŮHLEDNÉM SÁČKU.

VĚDĚLI JSTE, ŽE TENTO ODPAD JE...

SMĚS

BLISTR OD LÉKŮ
JE KOMUNÁLNÍ ODPAD

PAPÍR

OBAL OD VAJÍČEK
JE PAPÍR

KOV

ALOBAL
JE KOV

TETRAPAK

NÁPOJOVÝ OBAL
JE TETRAPAK
A NEPATŘÍ DO PLASTŮ

PLAST

ČISTÝ OBAL OD MASA
JE PLAST

PAPÍR

RULIČKA
JE PAPÍR

SMĚS

PIZZA OBAL,
PROTOŽE JE MASTNÝ,
JE KOMUNÁLNÍ ODPAD

ELEKTRO

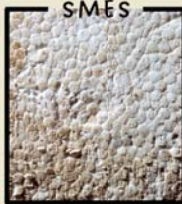
BATERIE
JE ELEKTRO ODPAD

PLAST

ČISTÝ POLYSTYREN JE PLAST,
VE VELKÉM MNOŽSTVÍ PATŘÍ
DO SBĚRNÉHO DVORA

SMĚS

ŠPINAVÝ POLYSTYREN
JE KOMUNÁLNÍ ODPAD

SMĚS

KOSMETICKÝ SPREJ
JE KOMUNÁLNÍ ODPAD

NEBEZPEČNÝ ODPAD

BARVA VE SPREJI
JE NEBEZPEČNÝ ODPAD
A PATŘÍ DO SBĚRNÉHO DVORA

ZMAČKEJTE PLASTY

SEŠLÁPNUTÍ PLASTŮ PŘED RECYKLACÍ ŠETŘÍ MÍSTO
A UMOŽŇUJE DO SÁČKU NASKLÁDAT VÍCE ODPADU.

DOPORUČENÍ: VYTÍREJTE PLASTY

PŘI RECYKLACI PLASTOVÝCH OBALŮ JE DOPORUČENÉ JE VYTŘÍT
NEBO VYMÝT OD ZBYTKŮ, ABY SE PŘEDEŠLO ZÁPACHU
A ZAJISTILO SE ZDRAVÍ PRACOVNÍKŮ TŘÍDICÍ LINKY.

Spolek Hlohovčané, Obec Hlohovec
a Sdružení hlohoveckých vinařů vás zvou na

18. Hlohovecké vinobraní

21. září

od
15:00
hod.

Kristián Šebek

“Můj vzor, Božský Karel”

Kristián Šebek zpívá
písně Karla Gotta

Zdeněk Izer I.V.M.

Cimbálová muzika

CCA Gang

Vína a burčák místních vinařů, folklór, gurmánské speciality, Lunapark Rudy Kučery, fun zóna pro děti, velkokapacitní stany pro nepřízeň počasí.

www.hlohovecke-vinobrani.cz

Čtvrtletník NAŠA DĚDINA * Periodický tisk územního samosprávného celku. Číslo 2/2024 * Vydavatel: Obec Hlohovec, IČO: 00283151 *

* Adresa redakce: Hlavní 75, 691 43 Hlohovec * Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 11773 *

* Šéfredaktor: Jaroslav Hajda * Za obsah článků odpovídá vydavatel. * Nevyžádané rukopisy redakce nevrací *

* Uzávěrka dalšího čísla: 5/2024 * Vyšlo v červnu 2024 nákladem 520 ks. Tisk a grafické zpracování: Tiskárna Brázda - www.TiskarnaBrazda.cz *

* Rozšiřuje obec Hlohovec * Ročník: XXVI. *